

IV

*(Upplysningar)*UPPLYSNINGAR FRÅN EUROPEISKA UNIONENS INSTITUTIONER, BYRÅER
OCH ORGAN

RÅDET

AVTAL

om en enhetlig patentdomstol

(2013/C 175/01)

DE AVTALSSLUTANDE MEDLEMSSTATERNA

SOM BEAKTAR att samarbetet mellan Europeiska unionens medlemsstater på patentområdet på ett avgörande sätt bidrar till integrationsprocessen i Europa, särskilt när det gäller upprättandet av en inre marknad inom Europeiska unionen som kännetecknas av fri rörlighet för varor och tjänster och inrättandet av ett system som säkerställer att konkurrensen på den inre marknaden inte snedvrids,

SOM BEAKTAR att den fragmenterade marknaden för patent och de avsevärda skillnaderna mellan de nationella domstolssystemen är till förfång för innovation, särskilt för små och medelstora företag som har svårigheter att skydda sina patent och försvara sig mot ogrundade krav och krav rörande patent som bör upphävas,

SOM BEAKTAR att det i den europeiska patentkonventionen (EPC), som har ratificerats i alla Europeiska unionens medlemsstater, föreskrivs ett enda förfarande för beviljande av europeiska patent genom Europeiska patentverket,

SOM BEAKTAR att förordning (EU) nr 1257/2012 ⁽¹⁾ innebär att patenthavare kan begära enhetlig verkan för sina europeiska patent så att de får enhetligt patentskydd i de medlemsstater i Europeiska unionen som deltar i det fördjupade samarbetet,

SOM ÖNSKAR förbättra patentskyddet samt skyddet mot ogrundade krav och patent som bör upphävas, och förstärka den rättsliga säkerheten genom att inrätta en enhetlig patentdomstol för patenttvister som rör patentinfrång och patents giltighet,

SOM BEAKTAR att den enhetliga patentdomstolen bör struktureras så, att snabba och högkvalitativa beslut säkerställs, med den rätta avvägningen mellan rättighetshavarnas och andra parter intressen och med hänsyn till behovet av proportionalitet och flexibilitet,

SOM BEAKTAR att den enhetliga patentdomstolen bör vara gemensam för de avtalsslutande medlemsstaterna och därigenom en del av deras system för domstolsprövning, med exklusiv behörighet att pröva europeiska patent med enhetlig verkan och europeiska patent som beviljats enligt bestämmelserna i EPC,

SOM BEAKTAR att Europeiska unionens domstol ska garantera enhetligheten i unionens rättsordning samt unionsrättens företräde,

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1257/2012 av den 17 december 2012 om genomförande av ett fördjupat samarbete för att skapa ett enhetligt patentskydd (EUT L 361, 31.12.2012, s. 1) med eventuella senare ändringar.

SOM ERINRAR OM de avtalslutande medlemsstaternas skyldigheter enligt fördraget om Europeiska unionen (EU-fördraget) och fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget), inbegripet skyldigheten till lojalt samarbete enligt artikel 4.3 i EU-fördraget och skyldigheten att genom den enhetliga patentdomstolen säkerställa fullständig tillämpning av och respekt för unionsrätten inom respektive territorier samt domstolsprövning till skydd för enskildas rättigheter enligt den rättsordningen,

SOM BEAKTAR att den enhetliga patentdomstolen, liksom varje nationell domstol, måste respektera och tillämpa unionsrätten och, i samarbete med Europeiska unionens domstol i dess egenskap av unionsrättens väktare, säkerställa dess korrekta tillämpning och enhetliga tolkning, och att den enhetliga patentdomstolen i synnerhet måste samarbeta med Europeiska unionens domstol rörande en korrekt tolkning av unionsrätten genom att förlita sig på den sistnämndas rättspraxis och genom att begära förhandsavgöranden i enlighet med artikel 267 i EUF-fördraget,

SOM BEAKTAR att de avtalslutande medlemsstaterna i överensstämmelse med Europeiska unionens domstols rättspraxis angående utomobligatoriskt ansvar bör vara skadeståndsskyldiga för skador som uppstår genom överträdelse av unionsrätten som begås av den enhetliga patentdomstolen, inklusive underlåtenhet att begära förhandsavgöranden av Europeiska unionens domstol,

SOM BEAKTAR att överträdelse av unionsrätten begångna av den enhetliga patentdomstolen, inklusive underlåtenhet att begära förhandsavgöranden av Europeiska unionens domstol, direkt kan tillskrivas de avtalslutande medlemsstaterna och att talan om överträdelse därför kan väckas enligt artiklarna 258, 259 och 260 i EUF-fördraget mot varje avtalslutande medlemsstat för att säkerställa respekten för unionsrättens företräde och korrekta tillämpning,

SOM ERINRAR OM att unionsrätten har företräde, vilket inbegriper EU-fördraget, EUF-fördraget, Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, de allmänna principerna i unionsrätten som de utvecklats av Europeiska unionens domstol, och särskilt rätten till ett effektivt rättsmedel inför en domstol och rätten att inom skälig tid få sin sak prövad i en rättvis och offentlig rättegång inför en oavhängig och opartisk domstol, Europeiska unionens domstols rättspraxis och unionens sekundärrätt,

SOM BEAKTAR att detta avtal bör vara öppet för anslutning för alla medlemsstater i Europeiska unionen och att medlemsstater som har beslutat att inte delta i det fördjupade samarbetet för att skapa ett enhetligt patentskydd kan delta i detta avtal såvitt avser sådana europeiska patent som beviljas för deras respektive territorier,

SOM BEAKTAR att detta avtal bör träda i kraft den 1 januari 2014 eller den första dagen i den fjärde månaden efter det att det trettonde ratifikations- eller anslutningsinstrumentet har deponerats, förutsatt att de tre stater med det största antalet gällande europeiska patent under det år som föregick året för avtalets undertecknande finns bland de avtalslutande medlemsstater som då har deponerat sina ratificerings- eller anslutningsinstrument, eller den första dagen i den fjärde månaden efter dagen för ikraftträdande av ändringarna av förordning (EU) nr 1215/2012⁽¹⁾ vad gäller förhållandet mellan den förordningen och detta avtal, beroende på vilket som inträffar sist.

HAR ENATS OM FÖLJANDE.

DEL I

Artikel 2

ALLMÄNNA OCH INSTITUTIONELLA BESTÄMMELSER

Definitioner

KAPITEL I

I detta avtal avses med

Allmänna bestämmelser

Artikel 1

Enhetlig patentdomstol

Härmed inrättas en enhetlig patentdomstol för att lösa tvister om europeiska patent och europeiska patent med enhetlig verkan.

a) *domstol*: den enhetliga patentdomstol som inrättas genom detta avtal,

b) *medlemsstat*: en medlemsstat i Europeiska unionen,

Den enhetliga patentdomstolen ska vara gemensam för de avtalslutande medlemsstaterna och därmed omfattas av samma skyldigheter enligt unionsrätten som varje nationell domstol i de avtalslutande medlemsstaterna.

c) *avtalslutande medlemsstat*: en medlemsstat som är part i detta avtal,

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1215/2012 av den 12 december 2012 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område (EUT L 351, 20.12.2012, s. 1) med eventuella senare ändringar.

- d) EPC: konventionen om meddelande av europeiska patent av den 5 oktober 1973, med eventuella senare ändringar,
- e) *europeiskt patent*: ett patent som beviljats enligt bestämmelserna i EPC och som inte har enhetlig verkan i kraft av förordning (EU) nr 1257/2012,
- f) *europeiskt patent med enhetlig verkan*: ett patent som beviljas enligt bestämmelserna i EPC och som har enhetlig verkan i kraft av förordning (EU) nr 1257/2012,
- g) *patent*: ett europeiskt patent och/eller ett europeiskt patent med enhetlig verkan,
- h) *tilläggskydd*: ett tilläggskydd som beviljats enligt förordning (EG) nr 469/2009 ⁽¹⁾ eller förordning (EG) nr 1610/96 ⁽²⁾,
- i) *stadga*: domstolens stadga enligt bilaga I, som ska utgöra en integrerad del av detta avtal,
- j) *rättegångsregler*: domstolens rättegångsregler, fastställda i enlighet med artikel 41.

Artikel 3

Tillämpningsområde

Detta avtal ska tillämpas på varje

- a) europeiskt patent med enhetlig verkan,
- b) tilläggskydd som utfärdats för en produkt som skyddas av ett patent,
- c) europeiskt patent som ännu inte har löpt ut den dag detta avtal träder i kraft eller har beviljats efter den dagen, dock utan att detta påverkar tillämpningen av artikel 83, och
- d) ansökan om europeiskt patent som är anhängiggjord den dag detta avtal träder i kraft eller som har getts in efter den dagen, dock utan att detta påverkar tillämpningen av artikel 83.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 469/2009 av den 6 maj 2009 om tilläggskydd för läkemedel (EUT L 152, 16.6.2009, s. 1), med eventuella senare ändringar.

⁽²⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1610/96 av den 23 juli 1996 om införande av tilläggskydd för växtskyddsmedel (EGT L 198, 8.8.1996, s. 30), med eventuella senare ändringar.

Artikel 4

Rättslig status

1. Domstolen ska åtnjuta status som juridisk person i varje avtalslutande medlemsstat och ska ha den mest vittgående rättskapacitet som tillerkänns juridiska personer enligt den nationella lagstiftningen i den staten.
2. Domstolen ska företrädas av överinstansrättens ordförande som ska väljas i enlighet med stadgan.

Artikel 5

Ansvar

1. Domstolens avtalsrättsliga ansvar ska regleras av den lagstiftning som är tillämplig på avtalet i fråga i enlighet med förordning (EG) nr 593/2008 ⁽³⁾ (Rom I), i tillämpliga delar, eller i annat fall i enlighet med lagstiftningen i den medlemsstat där talan har väckts.
2. Domstolens utomobligatoriska ansvar när det gäller skada som domstolen eller dess personal orsakar vid tjänsteutövning, i den mån det inte är på privaträttens område i den mening som avses i förordning (EG) nr 864/2007 ⁽⁴⁾ (Rom II), ska regleras av lagstiftningen i den avtalslutande medlemsstat i vilken skadan uppkom. Denna bestämmelse ska inte påverka tillämpningen av artikel 22.
3. Den domstol som har behörighet att avgöra tvister inom ramen för punkt 2 ska vara en domstol i den avtalslutande medlemsstat där skadan uppkom.

KAPITEL II

Institutionella bestämmelser

Artikel 6

Domstolen

1. Domstolen ska bestå av en förstainstansrätt, en överinstansrätt och ett kansli.
2. Domstolen ska utföra de uppgifter som den tilldelas enligt detta avtal.

Artikel 7

Förstainstansrätten

1. Förstainstansrätten ska omfatta en central avdelning samt lokala och regionala avdelningar.

⁽³⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 593/2008 av den 17 juni 2008 om tillämplig lag för avtalsförpliktelser (Rom I) (EUT L 177, 4.7.2008, s. 6) med eventuella senare ändringar.

⁽⁴⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 864/2007 av den 11 juli 2007 om tillämplig lag för utomobligatoriska förpliktelser (Rom II) (EUT L 199, 31.7.2007, s. 40) med eventuella senare ändringar.

2. Den centrala avdelningen ska ha sitt säte i Paris, med sektioner i London och München. Målen vid den centrala avdelningen ska fördelas i enlighet med bilaga II, som ska utgöra en integrerad del av detta avtal.

3. En lokal avdelning ska i enlighet med stadgan inrättas i en avtalsslutande medlemsstat på dess begäran. En avtalsslutande medlemsstat som är värd för en lokal avdelning ska utse dess säte.

4. Ytterligare en lokal avdelning ska inrättas i en avtalsslutande medlemsstat på dess begäran för vart hundra patentmål per kalenderår som har inletts i den avtalsslutande medlemsstaten under tre år i följd före eller efter den dag detta avtal träder i kraft. Antalet lokala avdelningar i en avtalsslutande medlemsstat får inte överstiga fyra.

5. En regional avdelning ska i enlighet med stadgan inrättas för två eller flera avtalsslutande medlemsstater på deras begäran. Sådana avtalsslutande medlemsstater ska bestämma sätet för den berörda avdelningen. Den regionala avdelningen får hålla förhandlingar på olika platser.

Artikel 8

Sammansättning av sitsarna i förstainstansrätten

1. Varje sits i förstainstansrätten ska ha en multinationell sammansättning. Utan att det påverkar tillämpningen av punkt 5 i denna artikel och artikel 33.3 a ska förstainstansrätten vara sammansatt av tre domare.

2. Varje sits i en lokal avdelning i en avtalsslutande medlemsstat där det under en period av tre år i följd före eller efter detta avtals ikraftträdande har inletts färre än i genomsnitt 50 patentmål per kalenderår ska vara sammansatt av en lagfaren domare som är medborgare i den avtalsslutande medlemsstat som är värd för den berörda lokala avdelningen och två lagfarna domare som inte är medborgare i den berörda avtalsslutande medlemsstaten och som från fall till fall tilldelas från domarpoolen i enlighet med artikel 18.3.

3. Varje sits i en lokal avdelning i en avtalsslutande medlemsstat där under en period av tre år i följd före eller efter detta avtals ikraftträdande i genomsnitt 50 eller flera patentmål per kalenderår har inletts ska, utan hinder av vad som sägs i punkt 2, vara sammansatt av två lagfarna domare som är medborgare i den avtalsslutande medlemsstat som är värd för den berörda lokala avdelningen och en lagfaren domare som inte är medborgare i den berörda avtalsslutande medlemsstaten och som tilldelas från domarpoolen i enlighet med artikel 18.3. En sådan

trejde domare ska tjänstgöra vid den lokala avdelningen under en längre period, när detta är nödvändigt för att avdelningar med stor arbetsbörda ska kunna fungera effektivt.

4. Varje sits vid en regional avdelning ska vara sammansatt av två lagfarna domare som valts från en regional domarförteckning och som är medborgare i de berörda avtalsslutande medlemsstaterna och en lagfaren domare som inte är medborgare i de berörda avtalsslutande medlemsstaterna och som ska tilldelas från domarpoolen i enlighet med artikel 18.3.

5. På begäran av en av parterna ska en sits i en lokal eller regional avdelning av förstainstansrättens ordförande begära tilldelning från domarpoolen i enlighet med artikel 18.3 av ytterligare en tekniskt kvalificerad domare med kvalifikationer och erfarenheter inom det berörda teknikområdet. Dessutom kan varje sits i en lokal eller regional avdelning, efter att ha hört parterna, på eget initiativ lämna in en sådan begäran om den anser att det är lämpligt.

I de fall där en sådan tekniskt kvalificerad domare tilldelas kan ingen ytterligare tekniskt kvalificerad domare tilldelas enligt artikel 33.3 a.

6. Varje sits i den centrala avdelningen ska vara sammansatt av två lagfarna domare som är medborgare i olika avtalsslutande medlemsstater och en tekniskt kvalificerad domare tilldelad från domarpoolen i enlighet med artikel 18.3 med kvalifikationer och erfarenheter inom det berörda teknikområdet. Emellertid ska varje sits i den centrala avdelningen som handlägger mål enligt artikel 32.1 i vara sammansatt av tre lagfarna domare som är medborgare i olika avtalsslutande medlemsstater.

7. Utan hinder av vad som sägs i punkterna 1–6 och i enlighet med rättegångsreglerna kan parterna enas om att låta målet avgöras av en enda lagfaren domare.

8. Varje sits i förstainstansrätten ska ha en lagfaren domare som ordförande.

Artikel 9

Överinstansrätten

1. Varje sits i överinstansrätten ska sammanträda i en multinationell sammansättning med fem domare. Den ska vara sammansatt av tre lagfarna domare som är medborgare i olika avtalsslutande medlemsstater och två tekniskt kvalificerade domare med kvalifikationer och erfarenheter inom det berörda teknikområdet. Överinstansrättens ordförande ska tilldelas sitsen dessa tekniskt kvalificerade domare från domarpoolen i enlighet med artikel 18.

2. Utan hinder av vad som sägs i punkt 1 ska varje sats som handlägger mål enligt artikel 32.1 i vara sammansatt av tre lagfarna domare som är medborgare i olika avtalsslutande medlemsstater.

3. Varje sats i överinstansrätten ska ha en lagfaren domare som ordförande.

4. Överinstansrättens satsar ska inrättas i enlighet med stadgan.

5. Överinstansrätten ska ha sitt säte i Luxemburg.

Artikel 10

Kansliet

1. Ett kansli ska inrättas på den ort där överinstansrätten har sitt säte. Kansliet ska ledas av kanslichefen och utföra de uppgifter som det fått i enlighet med stadgan. Med förbehåll för de villkor som fastställs i detta avtal och rättegångsreglerna ska registret som förs av kansliet vara offentligt.

2. Underavdelningar till kansliet ska inrättas vid alla avdelningar av förstainstansrätten.

3. Kansliet ska föra register över samtliga mål vid domstolen. Den berörda underavdelningen ska underrätta kansliet om varje mål som kommer in.

4. Domstolen ska utnämna kanslichefen i enlighet med artikel 22 i stadgan och fastställa regler för dennes tjänstgöring.

Artikel 11

Kommittéer

En administrativ kommitté, en budgetkommitté och en rådgivande kommitté ska inrättas för att säkerställa att detta avtal genomförs och tillämpas effektivt. De ska i synnerhet fullgöra de uppgifter som föreskrivs i detta avtal och i stadgan.

Artikel 12

Administrativa kommittén

1. Den administrativa kommittén ska bestå av en företrädare för var och en av de avtalsslutande medlemsstaterna. Europeiska kommissionen ska vara företrädd som observatör vid mötena i administrativa kommittén.

2. Varje avtalsslutande medlemsstat ska ha en röst.

3. Den administrativa kommittén ska fatta sina beslut med tre fjärdedels majoritet av de företrädda och röstande avtalsslutande medlemsstaterna, utom när någonting annat fastställs i detta avtal eller i stadgan.

4. Den administrativa kommittén ska själv anta sin arbetsordning.

5. Den administrativa kommittén ska bland sina ledamöter välja en ordförande för en mandatperiod på tre år. Mandatperioden ska kunna förnyas.

Artikel 13

Budgetkommittén

1. Budgetkommittén ska bestå av en företrädare för var och en av de avtalsslutande medlemsstaterna.

2. Varje avtalsslutande medlemsstat ska ha en röst.

3. Budgetkommittén ska fatta sina beslut med enkel majoritet bland företrädarna för de avtalsslutande medlemsstaterna. Tre fjärdedels majoritet bland företrädarna för de avtalsslutande medlemsstaterna ska dock krävas för antagande av budgeten.

4. Budgetkommittén ska själv anta sin arbetsordning.

5. Budgetkommittén ska bland sina ledamöter välja en ordförande för en mandatperiod på tre år. Mandatperioden ska kunna förnyas.

Artikel 14

Rådgivande kommittén

1. Den rådgivande kommittén ska

a) biträda administrativa kommittén vid förberedelsen av en utnämning av domare vid domstolen,

b) lämna förslag till det presidium som anges i artikel 15 i stadgan om riktlinjerna för det utbildningsarrangemang för domare som avses i artikel 19, och

c) lämna yttranden till administrativa kommittén om de krav på kvalifikationer som avses i artikel 48.2.

2. Den rådgivande kommittén ska bestå av patentdomare och praktiserande jurister på området för patenträtt och patenttvister med de allra högsta erkända kvalifikationerna. De ska utnännas i enlighet med förfarandet i stadgan för en mandatperiod på sex år. Mandatperioden ska kunna förnyas.

3. Den rådgivande kommitténs sammansättning ska säkerställa att det finns bred sakkunskap inom berörda områden och att varje avtalsslutande medlemsstat är företrädd. Ledamöterna i rådgivande kommittén ska vara fullständigt oavhängiga när de utför sina uppgifter och får inte vara bundna av några instruktioner.

4. Den rådgivande kommittén ska själv anta sin arbetsordning.

5. Den rådgivande kommittén ska välja en ordförande bland sina ledamöter för en mandatperiod på sex år. Mandatperioden ska kunna förnyas.

KAPITEL III

Domare vid domstolen

Artikel 15

Urvalskriterier för utnämning av domare

1. Domstolen ska bestå av både lagfarna domare och tekniskt kvalificerade domare. Domare ska ha högsta kompetens och dokumenterad erfarenhet av patenttvister.

2. Lagfarna domare ska uppfylla de villkor som krävs för utnämning till domarämbeten i en avtalsslutande medlemsstat.

3. Tekniskt kvalificerade domare ska ha en universitetsexamen och dokumenterad sakkunskap inom ett tekniskt område. De ska även ha dokumenterade kunskaper om civilrätt och förfaranden som är relevanta för patenttvister.

Artikel 16

Utnämningförfarande

1. Den rådgivande kommittén ska upprätta en förteckning över de lämpligaste kandidaterna för utnämning till domare i domstolen i enlighet med stadgan.

2. På grundval av den förteckningen ska den administrativa kommittén i samförstånd utnämna domare vid domstolen.

3. Tillämpningsbestämmelserna för utnämning av domare anges i stadgan.

Artikel 17

Rättsligt oberoende och opartiskhet

1. Domstolen, dess domare och kanslichefen ska åtnjuta rättsligt oberoende. Vid fullgörandet av sina uppgifter ska domarna inte vara bundna av några instruktioner.

2. Varken lagfarna domare eller tekniskt kvalificerade domare med heltidstjänst vid domstolen får bedriva någon annan verksamhet, oavsett om den är avlönad eller inte, om inte dispens har beviljats av den administrativa kommittén.

3. Utan hinder av vad som sägs i punkt 2 ska utövande av ämbetet som domare inte utesluta utövandet av andra rättstillämpande funktioner på nationell nivå.

4. Utövandet av ämbetet som lagfaren domare med deltidstjänst vid domstolen ska inte utesluta utövandet av andra funktioner förutsatt att det inte föreligger någon intressekonflikt.

5. Om det föreligger en intressekonflikt, ska den berörda domaren inte delta i förfarandet. De regler som styr intressekonflikter anges i stadgan.

Artikel 18

Domarpool

1. En domarpool ska inrättas i enlighet med stadgan.

2. Domarpoolen ska bestå av alla lagfarna och tekniskt kvalificerade domare vid förstainstansrätten som innehar heltid- eller deltidstjänst vid denna. Domarpoolen ska omfatta åtminstone en tekniskt kvalificerad domare per teknikområde med relevanta kvalifikationer och erfarenheter. De tekniskt kvalificerade domarna från domarpoolen ska också vara tillgängliga för överinstansrätten.

3. När så föreskrivs i detta avtal eller i stadgan ska förstainstansrättens ordförande tilldela den berörda avdelningen domare från domarpoolen. Tilldelningen av domare ska grunda sig på deras juridiska eller tekniska sakkunskap, språkliga färdigheter och relevanta erfarenheter. Tilldelningen av domare ska garantera samma höga kvalitet på arbetet och samma höga nivå på den juridiska och tekniska sakkunskapen i alla förstainstansrättens sitsar.

Artikel 19

Utbildningsarrangemang

1. Ett utbildningsarrangemang för domare, som beskrivs i detalj i stadgan, ska inrättas för att förbättra och öka tillgänglig sakkunskap om patenttvister och säkerställa en bred geografisk spridning av sådana specifika kunskaper och erfarenheter. Utbildningsarrangemangets lokaler ska ligga i Budapest.

2. Utbildningsarrangemanget ska särskilt inriktas på

a) praktik vid nationella patentdomstolar eller avdelningar vid förstainstansrättens som behandlar ett stort antal patenttvister,

- b) förbättrade språkkunskaper,
- c) tekniska aspekter av patenträtten,
- d) spridning av kunskaper om och erfarenheter av civilrättsliga förfaranden för tekniskt kvalificerade domare,
- e) undervisning för domaraspiranter.

3. Utbildningsarrangemanget ska erbjuda fortbildning. Regelbundna möten ska hållas med samtliga domare vid domstolen för att diskutera utvecklingen inom patenträtten och säkerställa enhetlighet i domstolens rättspraxis.

KAPITEL IV

Unionsrättens företrädare, de avtalsslutande medlemsstaternas skadeståndsskyldighet och ansvar

Artikel 20

Företrädare och respekt för unionsrätten

Domstolen ska tillämpa unionsrätten i dess helhet och respektera dess företrädare.

Artikel 21

Begäran om förhandsavgörande

I egenskap av en domstol som är gemensam för de avtalsslutande medlemsstaterna och utgör en del av deras rättssystem ska domstolen samarbeta med Europeiska unionens domstol för att säkerställa korrekt tillämpning och enhetlig tolkning av unionsrätten, liksom varje nationell domstol, i överensstämmelse med i synnerhet artikel 267 i EUF-fördraget. Avgöranden från Europeiska unionens domstol ska vara bindande för domstolen.

Artikel 22

Ansvar för skada som orsakats genom överträdelser av unionsrätten

1. De avtalsslutande medlemsstaterna är solidariskt ansvariga för sådan skada som uppstår genom en överträdelse av unionsrätten begångna av överinstansrätten, i enlighet med unionsrätten angående medlemsstaternas utomobligatoriska ansvar för skador som orsakas av nationella domstolar genom överträdelser av unionsrätten.

2. Talan om sådan skada ska väckas mot den avtalsslutande medlemsstat där käranden har sitt hemvist eller sitt huvudsakliga verksamhetsställe eller, i avsaknad av hemvist eller huvud-

sakligt verksamhetsställe, sitt verksamhetsställe, inför den avtalsslutande medlemsstatens behöriga myndighet. Om käranden inte har sitt hemvist eller sitt huvudsakliga verksamhetsställe eller, i avsaknad av hemvist eller huvudsakligt verksamhetsställe, sitt verksamhetsställe i en avtalsslutande medlemsstat kan käranden väcka en sådan talan mot den avtalsslutande medlemsstat där överinstansrätten har sitt säte, inför den behöriga myndigheten i den avtalsslutande medlemsstaten.

Den behöriga myndigheten ska tillämpa *lex fori*, med undantag för sin internationella privaträtt, på alla frågor som inte styrs av unionsrätten eller av detta avtal. Den sökande ska ha rätt att få hela det skadeståndsbelopp som utdöms av den behöriga myndigheten av den avtalsslutande medlemsstat mot vilken talan väcktes.

3. Den avtalsslutande medlemsstat som har betalat skadestånd har rätt att få ett proportionellt bidrag, som ska fastställas i enlighet med den metod som fastställs i artikel 37.3 och 37.4, från de andra avtalsslutande medlemsstaterna. De detaljerade regler som styr de avtalsslutande medlemsstaternas bidrag enligt denna punkt ska fastställas av den administrativa kommittén.

Artikel 23

De avtalsslutande medlemsstaternas ansvar

Domstolens åtgärder ska direkt tillskrivas varje avtalsslutande medlemsstat individuellt, även vid tillämpning av artiklarna 258, 259 och 260 i EUF-fördraget, och ska tillskrivas alla avtalsslutande medlemsstater kollektivt.

KAPITEL V

Rättskällor och materiell rätt

Artikel 24

Rättskällor

1. I full överensstämmelse med artikel 20 ska domstolen vid handläggning av ett mål i enlighet med detta avtal grunda sina avgöranden på

- a) unionsrätten, inklusive förordning (EU) nr 1257/2012 och förordning (EU) nr 1260/2012 ⁽¹⁾,
- b) detta avtal,
- c) EPC,
- d) andra internationella avtal som är tillämpliga på patent och bindande för alla avtalsslutande medlemsstater, och
- e) nationell lagstiftning.

⁽¹⁾ Rådets förordning (EU) nr 1260/2012 av den 17 december 2012 om genomförande av ett fördjupat samarbete för att skapa ett enhetligt patentskydd när det gäller tillämpliga översättningsarrangemang (EUT L 361, 31.12.2012, s. 89) med eventuella senare ändringar.

2. I den mån domstolen ska grunda sina avgöranden på nationell lagstiftning, i förekommande fall inbegripet icke-avtalslutande staters lagstiftning, ska den tillämpliga lagen fastställas

- a) genom direkt tillämpliga bestämmelser i unionsrätten som omfattar internationella privaträttsliga regler, eller
- b) i avsaknad av direkt tillämpliga bestämmelser i unionsrätten eller när unionsrätten inte är tillämplig, genom internationella instrument som omfattar internationella privaträttsliga regler, eller
- c) i avsaknad av sådana bestämmelser som avses i leden a och b, genom nationella bestämmelser om internationell privaträtt i enlighet med vad som fastställs av domstolen.

3. Lagstiftningen i icke-avtalslutande stater ska tillämpas när detta fastställs genom tillämpning av de regler som avses i punkt 2, i synnerhet i förhållande till artiklarna 25–28, 54, 55, 64, 68 och 72.

Artikel 25

Rätt att förbjuda direkt utnyttjande av uppfinningen

Ett patent ger patenthavaren rätt att förbjuda tredje man att göra följande utan patenthavarens tillstånd:

- a) Tillverka, bjuda ut, släppa ut på marknaden eller använda den patentskyddade produkten eller föra in eller inneha produkten för dessa ändamål.
- b) Använda ett patentskyddat förfarande eller, om tredje man känner till eller borde ha känt till att förfarandet inte får användas utan patenthavarens samtycke, bjuda ut det för användning inom territoriet för de avtalslutande medlemsstater där patentet har verkan.
- c) Bjuda ut, släppa ut på marknaden, använda, eller föra in eller för dessa ändamål inneha en produkt som tillverkats enligt ett patentskyddat förfarande.

Artikel 26

Rätt att förbjuda indirekt utnyttjande av uppfinningen

1. Innehavaren av ett patent ska ha rätt att förbjuda tredje man att, utan patenthavarens samtycke och i de avtalslutande medlemsstater där det patentet har verkan, tillhandahålla eller erbjuda sig att tillhandahålla andra personer än den som är berättigad att utnyttja den patentskyddade uppfinningen medel som hänförs till någon väsentlig del av uppfinningen, för att

utöva uppfinningen, om tredje man känner till eller borde ha känt till att medlen är lämpade och avsedda för utövande av uppfinningen.

2. Punkt 1 ska inte tillämpas när medlen är produkter som allmänt förekommer i handeln, om inte tredje man uppmanar den person till vilken medlen tillhandahålls att utföra någon av de handlingar som är förbjudna enligt artikel 25.

3. Personer som utför de handlingar som avses i artikel 27 a–e ska inte anses vara personer som är berättigade att utöva uppfinningen i den mening som avses i punkt 1.

Artikel 27

Begränsningar av ett patents verkan

De rättigheter som följer av ett patent ska inte omfatta något av följande:

- a) Handlingar som utförs privat och i icke-kommersiellt syfte.
- b) Handlingar som utförs i experimentellt syfte som rör föremålet för den patentskyddade uppfinningen.
- c) Användning av biologiskt material i syfte att odla fram, upptäcka eller utveckla nya växtsorter.
- d) Handlingar som är tillåtna enligt artikel 13.6 i direktiv 2001/82 EG ⁽¹⁾ eller artikel 10.6 i direktiv 2001/83/EG ⁽²⁾ för varje patent som omfattar produkten i enlighet med någondera av dessa direktiv.
- e) I enskilda fall, provisorisk beredning på apotek av ett läkemedel enligt recept eller handlingar som rör det läkemedel som beretts på detta sätt.
- f) Användning av den patentskyddade uppfinningen ombord på fartyg från länder som är parter i Parisunionen för skydd av den industriella äganderätten eller medlemmar i Världshandelsorganisationen och som inte är avtalslutande medlemsstater där det patentet har verkan, på själva fartyget, i maskineriet, riggen, utrustningen och andra tillbehör, när sådana fartyg tillfälligt eller oavsiktligt kommer in på territorialvatten som tillhör en avtalslutande medlemsstat där det patentet har verkan, förutsatt att uppfinningen endast används för fartygets egna behov.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/82/EG av den 6 november 2001 om upprättande av gemenskapsregler för veterinärmedicinska läkemedel (EGT L 311, 28.11.2001, s. 1), med eventuella senare ändringar.

⁽²⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/83/EG av den 6 november 2001 om upprättande av gemenskapsregler för humanläkemedel (EGT L 311, 28.11.2001, s. 67), med eventuella senare ändringar.

g) Användning av den patentskyddade uppfinningen vid konstruktion eller drift av luftfartyg eller markfordon eller andra transportmedel i länder som är parter i Parisunionen för skydd av den industriella äganderätten eller medlemmar i Världshandelsorganisationen och inte är avtalslutande medlemsstater där det patentet har verkan, eller av tillbehör till sådana luftfartyg eller markfordon, när dessa tillfälligt eller oavsiktligt kommer in på en avtalslutande medlemsstats territorium där patentet i fråga har verkan.

h) Sådana handlingar som avses i artikel 27 i konventionen om internationell civil luftfart av den 7 december 1944 ⁽¹⁾, när dessa handlingar rör luftfartyg från ett land som är part i den konventionen och inte är en avtalslutande medlemsstat där patentet har verkan.

i) Jordbrukares egen användning av sin skörd för reproduktion eller mångfaldigande i det egna jordbruksföretaget, förutsatt att det vegetabiliska reproduktionsmaterialet sålts eller på annat sätt saluförts av patenthavaren eller med patenthavarens samtycke till jordbrukaren, för användning i jordbruket. Omfattningen av och villkoren för en sådan användning motsvarar dem som anges i artikel 14 i förordning (EG) nr 2100/94 ⁽²⁾.

j) Jordbrukares användning av skyddade djurbesättningar för jordbruksändamål, förutsatt att avelsdjur eller annat animaliskt reproduktionsmaterial sålts eller på annat sätt saluförts till jordbrukaren av patenthavaren eller med dennes samtycke. Sådan användning omfattar att göra djuret eller annat animaliskt reproduktionsmaterial tillgängligt inom den egna jordbruksverksamheten, men inte försäljning av dessa inom ramen för eller i syfte att bedriva yrkesmässig reproduktionsverksamhet.

k) De handlingar och den användning av insamlad information som tillåts enligt artiklarna 5 och 6 i direktiv 2009/24/EG ⁽³⁾, särskilt genom dess bestämmelser om dekompilering och samverkansförmåga.

l) Handlingar som är tillåtna enligt artikel 10 i direktiv 98/44/EG ⁽⁴⁾.

⁽¹⁾ Internationella civila luftfartsorganisationen (Icao), Chicagokonventionen, dokument 7300/9 (9:e upplagan 2006).

⁽²⁾ Rådets förordning (EG) nr 2100/94 av den 27 juli 1994 om gemenskapens växtförädlarrätt (EGT L 227, 1.9.1994, s. 1), med eventuella senare ändringar.

⁽³⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/24/EG av den 23 april 2009 om rättsligt skydd för datorprogram (EUT L 111, 5.5.2009, s. 16), med eventuella senare ändringar.

⁽⁴⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 98/44/EG av den 6 juli 1998 om rättsligt skydd för biotekniska uppfinningar (EGT L 213, 30.7.1998, s. 13), med eventuella senare ändringar.

Artikel 28

Rätt som grundas på tidigare nyttjande av uppfinningen

Varje person som, om ett nationellt patent beviljats avseende en uppfinning, i en avtalslutande medlemsstat skulle ha haft en rätt grundad på tidigare nyttjande av den uppfinningen eller en rätt till personligt innehav av den uppfinningen, ska i den avtalslutande medlemsstaten åtnjuta samma rättigheter avseende ett patent för samma uppfinning.

Artikel 29

Konsumtion av de rättigheter som följer av ett europeiskt patent

De rättigheter som följer av ett europeiskt patent ska inte omfatta handlingar som avser en produkt som skyddas av patentet efter det att produkten har släppts ut på marknaden i Europeiska unionen av patenthavaren eller med dennes samtycke, om inte patenthavaren har legitima skäl att motsätta sig ytterligare saluföring av produkten.

Artikel 30

Verkan av tilläggsskydd

Ett tilläggsskydd ska ge samma rättigheter som patentet och ska vara underkastat samma begränsningar och skyldigheter.

KAPITEL VI

Internationell behörighet och domstols behörighet

Artikel 31

Internationell behörighet

Domstolens internationella behörighet ska fastställas i enlighet med förordning (EU) nr 1215/2012 eller, i tillämpliga fall, på grundval av konventionen om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område (Luganokonventionen) ⁽⁵⁾.

Artikel 32

Domstolens behörighet

1. Domstolen ska ha exklusiv behörighet när det gäller

a) talan om faktiskt intrång eller hot om intrång i patent och tilläggsskydd samt svaromål i samband med dessa, inklusive genkärsmål avseende licenser,

b) fastställsetalan om att det inte föreligger något patentintrång respektive intrång i tilläggsskydd,

⁽⁵⁾ Konvention om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område, upprättad i Lugano den 30 oktober 2007, med eventuella senare ändringar.

- c) talan om interimistiska åtgärder och skyddsåtgärder samt förelägganden,
- d) talan om upphävande av patent och om ogiltigförklaring av tilläggsskydd,
- e) genkäromål om upphävande av patent och om ogiltigförklaring av tilläggsskydd,
- f) talan om skadestånd eller ersättning på grundval av det provisoriska skyddet knutet till en offentliggjord ansökan om europeiskt patent,
- g) talan om nyttjande av en uppfinning innan ett patent eller en rättighet beviljats på grundval av ett tidigare nyttjande av uppfinningen,
- h) talan om ersättning för licenser på grundval av artikel 8 i förordning (EU) nr 1257/2012, och
- i) talan rörande de beslut som Europeiska patentverket fattar när det utför de arbetsuppgifter som avses i artikel 9 i förordning (EU) nr 1257/2012.

2. De avtalsslutande medlemsstaternas nationella domstolar ska fortfarande vara behöriga när det gäller talan rörande patent och tilläggsskydd som inte omfattas av domstolens exklusiva behörighet.

Artikel 33

Behörighet för förstainstansrättens avdelningar

1. Utan att det påverkar tillämpningen av punkt 7 i denna artikel ska sådan talan som avses i artikel 32.1 a, c, f och g väckas vid

- a) den lokala avdelningen i den avtalsslutande medlemsstat där det faktiska intrånget eller hotet om intrång har ägt rum eller kan äga rum eller den regionala avdelning i vilken den avtalsslutande medlemsstaten deltar, eller
- b) den lokala avdelning för vilken den medlemsstat är värd där svaranden, eller om det finns flera svarande, en av svarandena, har sitt hemvist eller sitt huvudsakliga verksamhetsställe, eller i avsaknad av hemvist eller huvudsakligt verksamhetsställe, sitt verksamhetsställe, eller den regionala avdelning i vilken den avtalsslutande medlemsstaten deltar. Talan kan väckas mot flera svarande endast om svarandena har en affärsförbindelse och talan gäller samma påstådda intrång.

Sådan talan som avses i artikel 32.1 h ska väckas vid den lokala eller regionala avdelningen i enlighet med led b i denna punkt.

Talan mot svarande som har sitt hemvist eller sitt huvudsakliga verksamhetsställe eller, i avsaknad av hemvist eller huvudsakligt verksamhetsställe, sitt verksamhetsställe utanför de avtalsslutande medlemsstaternas territorium ska väckas vid den lokala eller regionala avdelningen i överensstämmelse med led a i första stycket eller vid den centrala avdelningen.

Om den berörda avtalsslutande medlemsstaten inte har någon lokal avdelning och inte deltar i en regional avdelning, ska talan väckas vid den centrala avdelningen.

2. Om en talan som avses i artikel 32.1 a, c, f, g eller h är anhängiggjord vid en avdelning i förstainstansrätten får en talan som avses i artikel 32.1 a, c, f, g eller h mellan samma parter och rörande samma patent väckas vid någon annan avdelning.

Om en talan som avses i artikel 32.1 a är anhängiggjord vid en regional avdelning och intrånget har ägt rum inom territorierna för tre eller flera regionala avdelningar ska den berörda regionala avdelningen på begäran av svaranden hänskjuta målet till den centrala avdelningen.

Om en talan mellan samma parter rörande samma patent väcks vid flera olika avdelningar ska den avdelning där talan först väcktes vara behörig att handlägga hela målet och övriga avdelningar ska avvisa talan i enlighet med rättegångsreglerna.

3. Ett genkäromål om upphävande enligt artikel 32.1 e får väckas i anslutning till en talan om intrång enligt artikel 32.1 a. Den berörda lokala eller regionala avdelningen ska efter att ha hört parterna ha möjlighet att antingen

- a) gå vidare med både talan om intrång och genkäromålet om upphävande och samt av förstainstansrättens ordförande begära tilldelning från domarpoolen i enlighet med artikel 18.3 av en tekniskt kvalificerad domare med kvalifikationer och erfarenheter inom det berörda teknikområdet,
- b) hänskjuta genkäromålet om upphävande för avgörande till den centrala avdelningen och vilandeförklara eller fullfölja talan om intrång, eller
- c) med parternas medgivande hänskjuta målet för avgörande till den centrala avdelningen.

4. Sådan talan som avses i artikel 32.1 b och d ska väckas vid den centrala avdelningen. Om en talan om intrång enligt artikel 32.1 a mellan samma parter och rörande samma patent har väckts vid en lokal eller regional avdelning får sådan talan emellertid endast väckas vid samma lokala eller regionala avdelning.

5. Om en talan om upphävande enligt artikel 32.1 d är anhängiggjord vid den centrala avdelningen får en talan om intrång enligt artikel 32.1 a mellan samma parter och rörande samma patent väckas vid vilken avdelning som helst enligt punkt 1 i denna artikel eller vid den centrala avdelningen. Den berörda lokala eller regionala avdelningen ska ha möjlighet att hantera målet i enlighet med punkt 3 i den här artikeln.

6. En fastställsetalan om att det inte föreligger något intrång som avses i artikel 32.1 b som är anhängiggjord vid den centrala avdelningen ska förklaras vilande så snart en talan om intrång som avser samma patent mellan samma parter eller mellan innehavaren av en exklusiv licens och den part som begär fastställelse av att det inte föreligger något intrång har väckts vid en lokal eller regional avdelning inom tre månader från den dag talan väcktes vid den centrala avdelningen.

7. Parterna får komma överens om att väcka en talan som avses i artikel 32.1 a–h vid en valfri avdelning, inklusive den centrala avdelningen.

8. Sådan talan som avses i artikel 32.1 d och e kan väckas utan att sökanden är tvungen att göra invändning vid Europeiska patentverket.

9. Sådan talan som avses i artikel 32.1 i ska väckas vid den centrala avdelningen.

10. En part ska informera domstolen om eventuella anhängiggjorda upphävande-, begränsnings- eller invändningsförfaranden vid Europeiska patentverket och om varje begäran om påskyndad handläggning vid Europeiska patentverket. Domstolen kan vilandeförklara ett mål när ett snabbt beslut kan förväntas av Europeiska patentverket.

Artikel 34

Territoriell verkan av beslut

Domstolens avgöranden rörande ett europeiskt patent ha rättslig verkan inom de avtalsslutande medlemsstaters territorium där det europeiska patentet har verkan.

KAPITEL VII

Medlings- och skiljeförfarande avseende patent

Artikel 35

Centrum för medling och skiljeförfarande i patenttvister

1. Ett centrum för medling och skiljeförfarande i patenttvister (nedan kallat *centrumet*) inrättas härmed. Det ska ha sina säten i Ljubljana och Lissabon.

2. Centrumet ska ställa resurser till förfogande för medling och skiljeförfarande vid patenttvister som omfattas av detta avtal. Artikel 82 ska också gälla för alla förlikningar som nåtts genom att centrumets resurser tagits i bruk, även genom medling. Ett patent får emellertid inte upphävas eller begränsas genom medlings- eller skiljeförfaranden.

3. Centrumet ska fastställa regler för medling och skiljeförfarande.

4. Centrumet ska upprätta en förteckning över medlare och skiljemän för att bistå parterna vid tvistlösning.

DEL II

FINANSIELLA BESTÄMMELSER

Artikel 36

Domstolens budget

1. Domstolens budget ska finansieras genom domstolens egna intäkter och i vart fall under den övergångsperiod som avses i artikel 83 vid behov genom bidrag från de avtalsslutande medlemsstaterna. Budgeten ska vara balanserad.

2. Domstolens egna intäkter ska bestå av domstolsavgifter och andra intäkter.

3. Domstolsavgifterna ska fastställas av den administrativa kommittén. De ska bestå av en fast avgift i kombination med en värdebaserad avgift när ett på förhand fastställt tak överskrids. Domstolsavgifterna ska fastställas på en sådan nivå att man säkerställer rätt balans mellan principen om rättvis tillgång till rättslig prövning, i synnerhet för små och medelstora företag, mikroenheter, fysiska personer, ideella organisationer, universitet och offentliga forskningsorganisationer samt ett tillräckligt bidrag från parterna för de kostnader som domstolen ådrar sig, med hänsynstagande till de berörda parternas ekonomiska vinst och med målet att ha en självfinansierande domstol med balanserade finanser. Nivån på domstolsavgifterna ska regelbundet ses över av administrativa kommittén. Riktade stödåtgärder för små och medelstora företag samt mikroenheter kan övervägas.

4. Om domstolen inte kan balansera sin budget genom sina egna resurser ska de avtalsslutande medlemsstaterna lämna särskilda finansiella bidrag.

Artikel 37

Finansiering av domstolen

1. Domstolens driftskostnader ska täckas av domstolens budget i enlighet med stadgan.

Avtalsslutande medlemsstater som inrättar en lokal avdelning ska tillhandahålla de faciliteter som är nödvändiga för detta ändamål. Avtalsslutande medlemsstater som delar en regional avdelning ska tillhandahålla de faciliteter som är nödvändiga för detta ändamål. Avtalsslutande medlemsstater som är värd för den centrala avdelningen, dess underavdelningar eller överinstansrätten ska tillhandahålla de faciliteter som är nödvändiga för detta ändamål. Under en inledande övergångsperiod på sju år från och med den dag då detta avtal träder i kraft ska de berörda avtalsslutande medlemsstaterna också tillhandahålla administrativ stödpersonal, utan att det påverkar stadgan för den personalen.

2. Den dag då detta avtal träder i kraft ska de avtalsslutade medlemsstaterna lämna de första finansiella bidrag som är nödvändiga för domstolens inrättande.

3. Under den inledande övergångsperioden på sju år från och med den dag då detta avtal träder i kraft ska bidraget från varje avtalsslutande medlemsstat som har ratificerat eller anslutit sig till avtalet före dess ikraftträdande beräknas på grundval av antalet europeiska patent med verkan inom den statens territorium den dag då detta avtal träder i kraft och antalet europeiska patent rörande vilka talan om intrång eller upphävande har väckts vid den statens nationella domstolar under den treårsperiod som föregick detta avtals ikraftträdande.

Under samma inledande övergångsperiod på sju år ska bidragen för medlemsstater som ratificerar eller ansluter sig till detta avtal efter dess ikraftträdande beräknas på grundval av det antal europeiska patent som har verkan på den ratificerande eller anslutande medlemsstatens territorium dagen för ratificeringen eller anslutningen och det antal europeiska patent rörande vilka talan om intrång eller upphävande har väckts vid den ratificerande eller anslutande medlemsstatens nationella domstolar under den treårsperiod som föregick ratificeringen eller anslutningen.

4. Vid utgången av den inledande övergångsperioden på sju år, då domstolen förväntas ha blivit självfinansierande, bör bidrag från medlemsstaterna, om sådana visar sig nödvändiga, fastställas i enlighet med den fördelning av årsavgifter för europeiska patent med enhetlig verkan som är tillämplig vid den tidpunkt då bidragen blir nödvändiga.

Artikel 38

Finansiering av utbildningsarrangemanget för domare

Utbildningsarrangemanget för domare ska finansieras genom domstolens budget.

Artikel 39

Finansiering av centrumet

Centrumets driftskostnader ska finansieras genom domstolens budget.

DEL III

ORGANISATION OCH PROCESSUELLA BESTÄMMELSER

KAPITEL I

Allmänna bestämmelser

Artikel 40

Stadga

1. I stadgan närmare bestämmelser om domstolens organisation och verksamhet fastställas.

2. Stadgan bifogas detta avtal. Stadgan får ändras genom beslut av administrativa kommittén, på grundval av ett förslag från domstolen eller ett förslag från en avtalsslutande medlemsstat efter samråd med domstolen. Sådana ändringar får emellertid inte strida mot eller ändra detta avtal.

3. Stadgan ska garantera att domstolens arbete organiseras så effektivt och kostnadseffektivt som möjligt och ska säkerställa rättvis tillgång till rättslig prövning.

Artikel 41

Rättegångsregler

1. I rättegångsreglerna ska närmare bestämmelser om förfaranden vid domstolen fastställas. De ska stämma överens med detta avtal och med stadgan.

2. Rättegångsreglerna ska antas av administrativa kommittén på grundval av brett samråd med intressenter. Ett förhandsytt-
rande ska begäras av Europeiska kommissionen om rättegångsreglernas förenlighet med unionsrätten.

Rättegångsreglerna får ändras genom beslut av administrativa kommittén på grundval av ett förslag från domstolen och efter samråd med Europeiska kommissionen. Sådana ändringar får emellertid inte strida mot eller ändra detta avtal eller stadgan.

3. Rättegångsreglerna ska garantera att domstolens beslut är av högsta kvalitet och att förfarandena organiseras så effektivt och kostnadseffektivt som möjligt. De ska säkerställa en rättvis balans mellan samtliga parter legitima intressen. De ska säkerställa en nödvändig nivå för domarnas skönsmässiga bedömning utan att detta försämrar förfarandenas förutsebarhet för parterna.

Artikel 42

Proportionalitet och rättvisa

1. Domstolen ska handlägga tvister på ett sätt som står i proportion till deras betydelse och komplexitet.
2. Domstolen ska säkerställa att de regler, förfaranden och rättsmedel som fastställs i detta avtal och i stadgan tillämpas på ett rättvist och rimligt sätt och inte snedvrider konkurrensen.

Artikel 43

Handläggning av mål

Domstolen ska aktivt handlägga de mål som anhängiggjorts vid den i enlighet med rättegångsreglerna utan att minska parternas frihet att ange processföremålet och föra bevisning i målet.

Artikel 44

Elektroniska förfaranden

Domstolen ska på bästa sätt använda elektroniska förfaranden, såsom elektronisk registrering av parternas inlagor och bevisupptagning i elektronisk form, samt videokonferenser, i enlighet med rättegångsreglerna.

Artikel 45

Offentliga förfaranden

Förfarandena ska vara öppna för allmänheten, om inte domstolen beslutar att de i den omfattning som är nödvändig ska omfattas av konfidentialitet i en av parternas eller andra berörda personers intresse, eller generellt i rättvisans intresse, eller med tanke på den allmänna ordningen.

Artikel 46

Rättskapacitet

Varje fysisk eller juridisk person eller organ som är likvärdigt med en juridisk person med rätt att inleda förfaranden i enlighet med nationell lagstiftning kan vara part i förfaranden vid domstolen.

Artikel 47

Parter

1. Patenthavaren ska ha rätt att väcka talan vid domstolen.
2. Om inte något annat stadgas i licensavtalet ska den som innehar en exklusiv licens avseende ett patent ha rätt att väcka talan vid domstolen på samma sätt som patenthavaren, under förutsättning att denne underrättats i förväg.
3. Innehavaren av en icke-exklusiv licens ska inte ha rätt att väcka talan vid domstolen, om inte patenthavaren underrättats i förväg och endast i den mån licensavtalet uttryckligen medger detta.
4. När en licensinnehavare väcker talan ska patenthavaren ha rätt att ansluta sig till talan vid domstolen.
5. Ett patents giltighet kan inte bestridas i en talan om intrång som väcks av en licensinnehavare, om patenthavaren inte är part i målet. En part i en talan om intrång som vill bestrida patentets giltighet måste väcka talan mot patenthavaren.
6. Varje annan fysisk eller juridisk person eller varje organ som är berättigat att väcka talan i enlighet med nationell lagstiftning och som berörs av ett patent får väcka talan i enlighet med rättegångsreglerna.
7. Varje fysisk eller juridisk person eller varje organ som är berättigat att väcka talan i enlighet med sin nationella lagstiftning och som påverkas av ett beslut av Europeiska patentverket vid utförande av de uppgifter som avses i artikel 9 i förordning (EU) nr 1257/2012 har rätt att väcka talan enligt artikel 32.1 i.

Artikel 48

Representation

1. Parterna ska företrädas av jurister som är behöriga att föra talan vid domstol i en avtalslutande medlemsstat.
2. Parterna kan alternativt företrädas av europeiska patentombud som har rätt att uppträda som auktoriserade ombud inför Europeiska patentverket i enlighet med artikel 134 i EPC och som har lämpliga kvalifikationer, såsom *European Patent Litigation Certificate*.
3. Kraven på kvalifikationer enligt punkt 2 ska fastställas av administrativa kommittén. En förteckning över europeiska patentombud med rätt att företräda parter vid domstolen ska föras av kanslichefen.
4. Parternas företrädare får biträdas av patentombud, som ska tillåtas att yttra sig vid domstolens förhandlingar i enlighet med rättegångsreglerna.

5. Parternas företrädare ska åtnjuta de rättigheter och den immunitet som är nödvändig för ett oberoende utövande av deras arbetsuppgifter, inbegripet privilegiet att i förfaranden vid domstolen och på de villkor som anges i rättegångsreglerna inte avslöja vad som meddelats mellan en företrädare och parten eller någon annan person, om inte den berörda parten uttryckligen avstår från detta privilegium.

6. Parternas företrädare får inte ge domstolen en missvisande bild av ett mål eller lämna felaktiga uppgifter, vare sig medvetet eller när de borde ha känt till de verkliga förhållandena.

7. Representation i överensstämmelse med punkterna 1 och 2 i denna artikel ska inte krävas vid förfaranden enligt artikel 32.1 i.

KAPITEL II

Rättegångsspråk

Artikel 49

Rättegångsspråk vid förstainstansrätten

1. Rättegångsspråket vid lokala eller regionala avdelningar ska vara ett av Europeiska unionens officiella språk som är det officiella språket eller ett av de officiella språken i den avtalslutande medlemsstat som är värd för den berörda avdelningen eller det eller de officiella språk som angetts av avtalslutande medlemsstater som delar en regional avdelning.

2. Utan hinder av vad som sägs i punkt 1 kan de avtalslutande medlemsstaterna fastställa ett eller flera av Europeiska patentverkets officiella språk som rättegångsspråk för sin lokala eller regionala avdelning.

3. Parterna får enas om att använda det språk som använts för beviljande av patentet som rättegångsspråk, med förbehåll för den behöriga sitsens godkännande. Om sitsen inte godkänner parternas val, får parterna begära att målet hänskjuts till den centrala avdelningen.

4. Med parternas samtycke får den behöriga sitsen av praktiska skäl eller rättviseskäl besluta att använda det språk på vilket patentet beviljades som rättegångsspråk.

5. På begäran av en av parterna och efter att ha hört de andra parterna och den behöriga sitsen får förstainstansrättens ordförande av rättviseskäl och med hänsynstagande till alla relevanta omständigheter, inklusive parternas ställning och i synnerhet svarandens ställning, besluta att använda det språk på vilket patentet beviljades som rättegångsspråk. I ett sådant fall ska förstainstansrättens ordförande bedöma behovet av särskilda översättnings- och tolkningsarrangemang.

6. Rättegångsspråket vid den centrala avdelningen ska vara det språk på vilket det berörda patentet beviljades.

Artikel 50

Rättegångsspråk vid överinstansrätten

1. Rättegångsspråket vid överinstansrätten ska vara det språk som användes vid förstainstansrätten.

2. Utan hinder av vad som sägs i punkt 1 får parterna enas om att som rättegångsspråk använda det språk på vilket patentet beviljades.

3. I exceptionella fall och i den omfattning som anses lämplig kan överinstansrätten med parternas samtycke besluta att ett annat officiellt språk i en avtalslutande medlemsstat ska användas som rättegångsspråk för hela eller delar av förfarandena.

Artikel 51

Annan språkanvändning

1. Varje sits i förstainstansrätten och överinstansrätten får i den omfattning som anses lämplig frångå krav på översättning.

2. På begäran av en av parterna och i den omfattning som anses lämplig ska varje avdelning i förstainstansrätten och överinstansrätten tillhandahålla tolktjänster för att bistå berörda parter vid muntliga förhandlingar.

3. Utan hinder av vad som sägs i artikel 49.6 ska, när en talan om intrång väcks vid den centrala avdelningen, en svarande som har sitt hemvist, sitt huvudsakliga verksamhetsställe eller ett verksamhetsställe i en medlemsstat ha rätt att på begäran erhålla översättningar av relevanta handlingar på den medlemsstats språk där han eller hon har sitt hemvist, sitt huvudsakliga verksamhetsställe eller, i avsaknad av hemvist eller huvudsakligt verksamhetsställe, verksamhetsstället finns, under följande omständigheter:

a) Den centrala avdelningen är behörig i enlighet med artikel 33.1 tredje eller fjärde styckena.

b) Rättegångsspråket vid den centrala avdelningen är ett språk som inte är officiellt språk i den medlemsstat där svaranden har sitt hemvist, sitt huvudsakliga verksamhetsställe eller, i avsaknad av hemvist eller huvudsakligt verksamhetsställe, sitt verksamhetsställe.

c) Svaranden har inte tillräckliga kunskaper i rättegångsspråket.

KAPITEL III

Förfaranden vid domstolen

Artikel 52

Skriftliga, interimistiska och muntliga förfaranden

1. Förfarandena vid domstolen ska utgöras av ett skriftligt, ett interimistiskt och ett muntligt förfarande, i enlighet med rättegångsreglerna. Handläggningen i samtliga förfaranden ska ske på ett flexibelt och väl avvägt sätt.

2. Vid det interimistiska förfarandet ska efter det skriftliga förfarandet om det är lämpligt den domare som är referent vara ansvarig för att kalla till en interimistisk förhandling, förutsatt att hela sitsen gett denne uppdraget. Den domaren ska tillsammans med parterna särskilt undersöka möjligheterna att nå en lösning, till exempel genom medling, och/eller till ett skiljeförfarande, genom att använda resurserna i centrumet som avses i artikel 35.

3. Det muntliga förfarandet ska ge parterna möjlighet att på ett korrekt sätt lägga fram sina argument. Domstolen kan med parternas samtycke avstå från den muntliga förhandlingen.

Artikel 53

Bevismedel

1. Vid förfaranden vid domstolen ska bevismedel särskilt inkludera

- a) hörande av parterna,
- b) inhämtande av uppgifter,
- c) företeende av handlingar,
- d) hörande av vittnen,
- e) sakkunnigutlåtanden,
- f) syn,
- g) jämförande tester eller experiment,
- h) skriftliga edsvurna utsagor (affidavit).

2. Rättegångsreglerna ska styra förfarandet för upptagning av sådana bevis. Utfrågning av vittnen och sakkunniga ska ske under domstolens kontroll och begränsas till vad som är nödvändigt.

Artikel 54

Bevisbörda

Bevisbördan när det gäller uppgifter i målet ska utan att det påverkar tillämpningen av artikel 24.2 och 24.3 åligga den part som åberopar dessa uppgifter.

Artikel 55

Omvänd bevisbörda

1. Om ett patent avser en process för framställning av en ny produkt ska, utan att det påverkar tillämpningen av artikel 24.2 och 24.3, varje identisk produkt som framställts utan patenthavarens samtycke till dess motsatsen bevisats anses ha framställts genom den patentskyddade processen.

2. Den princip som anges i punkt 1 ska också gälla i de fall där den identiska produkten med stor sannolikhet har framställts genom den patentskyddade processen och patenthavaren efter att ha vidtagit rimliga åtgärder inte har kunnat fastställa vilken process som faktiskt har använts för denna identiska produkt.

3. Vid företeende av bevis om motsatsen ska svarandens legitima intressen att skydda sina tillverknings- och affärshemligheter beaktas.

KAPITEL IV

Domstolens befogenheter

Artikel 56

Domstolens allmänna befogenheter

1. Domstolen kan föreskriva sådana åtgärder, förfaranden och sanktioner som anges i detta avtal och kan förena sina förelägganden med villkor, i enlighet med rättegångsreglerna.

2. Domstolen ska ta vederbörlig hänsyn till parternas intressen och ska innan den utfärdar ett föreläggande ge varje part tillfälle att yttra sig, under förutsättning att det inte är oförenligt med den faktiska verkställigheten av förelägandet.

Artikel 57

Domstolssakkunniga

1. Domstolen kan, utan att det påverkar parternas möjlighet att lägga fram sakkunnigbevisning, när som helst utse domstolssakkunniga som ska tillhandahålla sakkunskap om särskilda tekniska aspekter i målet. Domstolen ska tillhandahålla dessa sakkunniga all information som behövs för att avge ett sakkunnigutlåtande.

2. För detta ändamål ska en vägledande förteckning över sakkunniga upprättas av domstolen i enlighet med rättegångsreglerna. Förteckningen ska föras av kanslichefen.

3. De domstolssakkunniga ska garantera oberoende och opartiskhet. De regler för intressekonflikter som är tillämpliga på domare och som anges i artikel 7 i stadgan ska med nödvändiga ändringar tillämpas på sakkunniga.

4. Sakkunnigutlåtanden som domstolssakkunniga lämnar till domstolen ska göras tillgängliga för parterna, som ska ha möjlighet att lämna synpunkter på dessa.

Artikel 58

Skydd för konfidentiell information

För att skydda en parts eller tredje mans affärshemligheter, personuppgifter eller annan konfidentiell information, eller för att förhindra bedräglig användning av bevismaterial, får domstolen utfärda ett föreläggande om att insamling och användning av bevismaterial avseende förfaranden vid domstolen ska vara begränsad eller förbjuden eller att tillgång till denna typ av bevismaterial ska vara begränsad till vissa angivna personer.

Artikel 59

Föreläggande om att lägga fram bevisning

1. På begäran av en part som har lagt fram skälig bevisning som är tillräcklig för att visa grund för talan och har angivit bevisning till stöd för sin talan som motparten eller en tredje man förfogar över får domstolen besluta att motparten eller en tredje man ska lägga fram bevisningen, förutsatt att konfidentiell information skyddas. Ett sådant föreläggande ska inte medföra en skyldighet att belasta sig själv.

2. På begäran av en part får domstolen under samma förutsättningar som anges i punkt 1 besluta att bank-, finans- eller affärshandlingar som motparten förfogar över ska läggas fram, förutsatt att konfidentiell information skyddas.

Artikel 60

Beslut om bevissäkring och om granskning på plats

1. Redan innan prövningen av sakfrågan har inletts, får domstolen på begäran av en sökande som har lagt fram skälig bevisning till stöd för sitt påstående om att ett patentintrång har begåtts eller är omedelbart förestående, få besluta om omedelbara och effektiva interimistiska åtgärder för att säkra relevant bevisning om det påstådda intrånget, förutsatt att konfidentiell information skyddas.

2. Sådana åtgärder kan inbegripa en detaljerad beskrivning av de intrångsgörande produkterna, med eller utan uttagande av provexemplar, eller beslag av produkterna och, där så är lämpligt, det material och de verktyg som använts för produktion och/eller distribution av dessa produkter samt tillhörande handlingar.

3. Redan innan prövningen av sakfrågan har inletts, får domstolen på begäran av den sökande som har lagt fram bevisning till stöd för sina påståenden om att ett patentintrång har begåtts eller är omedelbart förestående, besluta om granskning på platsen. Denna granskning ska utföras av en person som är utsedd av domstolen i enlighet med rättegångsreglerna.

4. Granskning på platsen ska utföras utan att den sökande själv är närvarande, men sökanden kan företrädas av en oberoende på området yrkesverksam person, vars namn måste anges i domstolens beslut.

5. Åtgärderna ska om nödvändigt beslutas utan att motparten hörs, särskilt om ett dröjsmål kan antas medföra irreparabel skada för rättighetshavaren eller om det finns en uppenbar risk för att bevisningen kan komma att förstöras.

6. Om åtgärder för att säkra bevisning har beslutats utan att motparten i målet har hörts, ska de berörda parterna utan dröjsmål underrättas om detta, senast omedelbart efter det att åtgärderna har verkställts. En omprövning, innefattande en rätt att bli hörd, ska ske på begäran av de berörda parterna, så att det inom rimlig tid efter underrättelsen om åtgärderna kan beslutas huruvida åtgärderna ska ändras, upphävas eller fastställas.

7. Åtgärderna för att säkra bevisning får göras avhängiga av att sökanden ställer lämplig säkerhet eller motsvarande garanti avsedd att täcka eventuell ersättning till svaranden för skada enligt punkt 9.

8. Domstolen ska se till att åtgärder för att säkra bevisning upphävs eller upphör att gälla, på begäran av svaranden och utan att det påverkar möjligheten att kräva skadestånd, om inte sökanden väcker talan om saken inom en period som inte överstiger den längsta tiden av 31 kalenderdagar eller 20 arbetsdagar.

9. Om åtgärderna för att säkra bevisning har upphävts eller upphört på grund av en handling eller underlåtenhet från sökandens sida, eller om det i efterhand konstateras att det inte förelåg något intrång eller hot om intrång i patentet, får domstolen på begäran av svaranden förordna om att sökanden ska betala lämplig ersättning till svaranden för den skada som har orsakats av dessa åtgärder.

Artikel 61

Beslut om frysnings

1. Redan innan prövningen av sakfrågan har inletts får domstolen, på begäran av en sökande som har lagt fram skälig bevisning till stöd för sitt påstående om att ett patentintrång har begåtts eller är omedelbart förestående, förbjuda en part att från dess jurisdiktion avlägsna några där belägna tillgångar eller att genomföra transaktioner med några tillgångar, vare sig de befinner sig inom dess jurisdiktion eller inte.

2. Artikel 60.5–60.9 ska med nödvändiga ändringar tillämpas på de åtgärder som avses i den här artikeln.

Artikel 62

Interimistiska åtgärder och säkerhetsåtgärder

1. Domstolen får utfärda ett föreläggande mot den påstådda intrångsgöraren eller en mellanhand vars tjänster utnyttjas av den påstådda intrångsgöraren i syfte att hindra ett omedelbart förestående intrång, tillfälligt förbjuda, vid behov förenat med vite, en fortsättning av det påstådda intrånget eller göra en sådan fortsättning avhängig av att det ställs säkerhet för ersättning till rättighetshavaren.

2. Domstolen ska ha befogenhet att efter omständigheterna göra en avvägning mellan parternas intressen och särskilt beakta den potentiella skada för vardera parten som beviljande eller avslag av ett förbuds föreläggande skulle medföra.

3. Domstolen får också besluta om beslag eller överlämnande av de produkter som misstänks göra patentintrång för att förhindra att de införs eller omsätts på marknaden. Om sökanden påvisar omständigheter som kan äventyra indrivningen av skadestånd får domstolen belägga fast och lös egendom som tillhör den påstådda intrångsgöraren med kvarstad, innefattande en möjlighet att frysa den påstådda intrångsgörarens bankkonton och andra tillgångar.

4. Domstolen får, i fråga om de åtgärder som avses i punkterna 1 och 3, kräva att sökanden tillhandahåller skälig bevisning för att domstolen med tillräcklig säkerhet ska kunna fastställa att sökanden är rättighetshavare och att det har begåtts ett intrång i dennes rättighet eller att ett sådant intrång är omedelbart förestående.

5. Artikel 60.5–60.9 ska med nödvändiga ändringar tillämpas på de åtgärder som avses i den här artikeln.

Artikel 63

Permanent förelägganden

1. När det har fastställts att ett patentintrång har begåtts får domstolen utfärda ett föreläggande mot intrångsgöraren med förbud att fortsätta intrånget. Domstolen får också bevilja ett sådant föreläggande mot en mellanhand vars tjänster utnyttjas av en tredje man för att begå patentintrång.

2. Om det är lämpligt ska bristande efterlevnad av det föreläggande som avses i punkt 1 förenas med vite, som ska betalas till domstolen.

Artikel 64

Korrigeringsåtgärder vid förfaranden avseende intrång

1. Utan att det påverkar det skadestånd som kan utgå till den skadelidande parten på grund av intrånget och utan att någon form av ersättning utgår får domstolen på sökandens begäran förelägga att lämpliga åtgärder ska vidtas med de produkter som har konstaterats göra patentintrång och, där så är lämpligt, avseende material och verktyg som huvudsakligen har använts för att skapa eller tillverka dessa produkter.

2. Sådana åtgärder ska inbegripa

a) fastställande av intrång,

b) återkallande av produkterna från marknaden,

c) avlägsnande av de produktens egenskaper som medför intrång,

d) slutgiltigt avlägsnande av produkterna från marknaden, eller

e) förstöring av produkterna och/eller av det berörda materialet och de berörda verktygen.

3. Domstolen ska förordna om att dessa åtgärder ska vidtas på intrångsgörarens bekostnad, såvida det inte åberopas särskilda skäl mot detta.

4. Vid prövningen av en begäran om korrigeringsåtgärder enligt denna artikel ska domstolen beakta dels att de beslutade åtgärderna ska stå i rimlig proportion till intrånget, dels intrångsgörarens vilja att ändra materialet så att det inte längre gör intrång och dels tredje mans intressen.

Artikel 65

Beslut om ett patents giltighet

1. Domstolen ska besluta om patents giltighet på grundval av en talan om upphävande eller genkärsmål om upphävande.

2. Domstolen får endast upphäva ett patent, antingen helt eller delvis, av de skäl som avses i artiklarna 138.1 och 139.2 i EPC.

3. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 138.3 i EPC ska patentet, om grunderna för upphävande endast delvis påverkar patentet, begränsas genom en motsvarande ändring av patentkraven och delvis upphävas.

4. I den omfattning som ett patent har upphävts ska det bedömas som att det från början inte haft den verkan som anges i artiklarna 64 och 67 i EPC.

5. Om domstolen i ett slutligt beslut antingen helt eller delvis upphäver ett patent ska domstolen sända en kopia av beslutet till Europeiska patentverket och, när det gäller ett europeiskt patent, till de berörda avtalsslutande medlemsstaternas nationella patentverk.

Artikel 66

Domstolens befogenheter avseende beslut från Europeiska patentverket

1. Vid en talan som väckts inom ramen för artikel 32.1 i får domstolen utöva alla befogenheter som Europeiska patentverket getts i enlighet med artikel 9 i förordning (EU) nr 1257/2012, inbegripet införande av rättelser i registret för enhetligt patent-skydd.

2. Vid en talan som väckts inom ramen för artikel 32.1 i ska parterna, genom undantag från artikel 69, stå för sina egna kostnader.

Artikel 67

Befogenhet att utfärda informationsförelägganden

1. Domstolen får som svar på en berättigad och proportionell begäran från sökanden och i enlighet med rättegångsreglerna förelägga en inrångsgörare att informera sökanden om

- a) ursprung och distributionskanaler för de produkter eller processer som gör inrång,
- b) hur mycket som producerats, tillverkats, levererats, mottagits eller beställts samt om erhållet pris på de inrångsgörande produkterna, och
- c) identiteten på tredje män som varit inblandade i produktion eller distribution av de produkter som gör inrång eller i användning av den process som gör inrång.

2. Domstolen får i enlighet med rättegångsreglerna också förelägga varje tredje man som

- a) har befunnits i kommersiell omfattning antingen vara i besittning av de inrångsgörande produkterna eller använda ett inrångsgörande förfarande,
- b) har befunnits i kommersiell omfattning tillhandahålla tjänster som använts i en inrångsgörande verksamhet, eller
- c) har pekats ut av den person som avses i led a eller b såsom delaktig i produktionen, tillverkningen eller distributionen av de inrångsgörande produkterna eller förfarandena eller i tillhandahållandet av tjänsterna,

att lämna sökanden de uppgifter som avses i punkt 1.

Artikel 68

Beslut om skadestånd

1. Domstolen ska på begäran av den skadelidande parten förplikta en inrångsgörare som visste eller borde ha vetat att han eller hon ägnade sig åt patentinrång att betala ett skadestånd till den skadelidande parten som är lämpligt i förhållande till den faktiska skada som den parten lidit på grund av inrång-
et.

2. Den skadelidande parten ska så vitt möjligt försättas i den ställning som denne skulle ha haft om något inrång inte hade ägt rum. Inrångsgöraren ska inte dra fördel av inrång. Skadeståndet ska emellertid inte syfta till att vara ett straff.

3. När domstolen fastställer skadeståndet

a) ska den beakta alla relevanta omständigheter, såsom de negativa ekonomiska konsekvenserna, inklusive utebliven vinst, för den skadelidande parten, den otillbörliga vinst som inrångsgöraren har gjort och, där så är lämpligt, omständigheter av annan än rent ekonomisk betydelse, såsom ideell skada som den skadelidande parten har förorsakats genom inrång, eller

b) kan den, som ett alternativ till vad som sägs i led a, där så är lämpligt, fastställa skadeståndet till ett engångsbelopp på grundval av sådana faktorer som minst det belopp som skulle ha betalats i royalty eller avgift, om inrångsgöraren hade begärt tillstånd att nyttja patentet i fråga.

4. För de fall då en inrångsgörare har begått ett inrång utan att ha vetat eller rimligen borde ha vetat om det, får domstolen förordna om återbetalning av vinst eller betalning av ersättning.

Artikel 69

Rättegångskostnader

1. Rimliga och proportionella rättegångskostnader och andra utgifter som den vinnande parten ådragit sig ska i regel bäras av den förlorande parten, om det inte på grund av rättviseskäl krävs något annat, upp till ett tak som fastställts i enlighet med rättegångsreglerna.

2. Om den ena parten endast delvis vinner bifall eller under exceptionella omständigheter kan domstolen besluta om att kostnaderna ska fördelas lika eller att parterna ska bära sina egna kostnader.

3. En part ska bära alla onödiga kostnader som den parten åsamkat domstolen eller en annan part.

4. På begäran av svaranden får domstolen förelägga sökanden att ställa lämplig säkerhet för de rättegångskostnaderna och andra utgifter som svaranden ådrar sig och som sökanden kan bli skyldig att bära, i synnerhet i de fall som avses i artiklarna 59–62.

Artikel 70

Domstolsavgifter

1. Parter i ett förfarande vid domstolen ska betala domstolsavgifter.

2. Domstolsavgifterna ska betalas i förväg, såvida inget annat anges i rättegångsreglerna. En part som inte har betalat en föreskriven domstolsavgift kan uteslutas från vidare deltagande i förfarandet.

Artikel 71

Rättshjälp

1. En part som är en fysisk person och som helt eller delvis saknar möjlighet att bära kostnaderna för förfarandet får när som helst ansöka om rättshjälp. Villkoren för beviljande av rättshjälp ska fastställas i rättegångsreglerna.

2. Domstolen ska i enlighet med rättegångsreglerna besluta om huruvida rättshjälp bör beviljas helt eller delvis eller om den bör vägras.

3. På förslag av domstolen ska den administrativa kommittén fastställa nivån och reglerna för bärande av kostnaderna för rättshjälp.

Artikel 72

Preskriptionstid

Talan avseende alla former av finansiell ersättning får, utan att det påverkar tillämpningen av artikel 24.2 och 24.3, inte väckas senare än fem år efter den dag då sökanden fick, eller hade rimliga skäl att få, kännedom om den senast inträffade omständighet som ligger till grund för talan.

KAPITEL V

Överklaganden

Artikel 73

Överklagande

1. Förstainstansrättens avgöranden kan, inom två månader räknat från den dag då avgörandet meddelats, överklagas till överinstansrätten av part som helt eller delvis inte har vunnit bifall för sin talan.

2. Förstainstansrättens förelägganden kan överklagas till överinstansrätten av varje part som helt eller delvis inte har vunnit bifall för sin talan.

a) om förelägganden som avses i artiklarna 49.5, 59–62 och 67, inom 15 kalenderdagar från det att sökanden underrättats om föreläggandet.

b) om andra förelägganden än de förelägganden som avses i led a

i) tillsammans med överklagandet av avgörandet eller,

ii) i de fall där överinstansrätten ger prövningstillstånd, inom 15 dagar efter underrättelse om domstolens beslut om detta.

3. Överklagande av förstainstansrättens avgöranden eller förelägganden kan grunda sig på rättsfrågor och sakfrågor.

4. Nya omständigheter och nytt bevismaterial kan endast tas upp i enlighet med rättegångsreglerna och i de fall där ett återopande av den berörda parten inte rimligen kunde ha förväntats under förhandlingarna vid förstainstansrätten.

Artikel 74

Verkan av ett överklagande

1. Ett överklagande ska inte ha någon suspensiv verkan, om inte överinstansrätten beslutar något annat på grundval av en motiverad begäran från en av parterna. Rättegångsreglerna ska garantera att sådana beslut fattas utan dröjsmål.

2. Ett överklagande av ett beslut om åtgärder eller ett genkärsmål om upphävande och om en talan som grundar sig på artikel 32.1 i ska, utan hinder av vad som sägs i punkt 1, alltid ha en suspensiv verkan.

3. Ett överklagande av ett föreläggande enligt artiklarna 49.5, 59–62 eller 67 ska inte hindra fortsatt huvudförhandling i målet. Förstainstansrätten får emellertid inte fatta ett beslut i det pågående målet förrän överinstansrättens beslut avseende det överklagade föreläggandet har meddelats.

Artikel 75

Beslut efter överklagande och beslut om återförvisning

1. Om ett överklagande som görs i enlighet med artikel 73 är välgrundat ska överinstansrätten upphäva förstainstansrättens beslut och avge ett slutligt beslut. Överinstansrätten kan i exceptionella fall och i enlighet med rättegångsreglerna återförvisa målet till förstainstansrätten för beslut.

2. Om ett mål återförvisas till förstainstansrätten i enlighet med punkt 1 är förstainstansrätten i rättsfrågor bunden av överinstansrättens beslut.

KAPITEL VI

Beslut

Artikel 76

Underlag för beslut och rätt att höras

1. Domstolen ska fatta beslut i enlighet med den begäran som ingetts av parterna och får inte tilldöma parterna mer än vad de begärt.

2. Avgöranden i sak kan endast baseras på grunder, omständigheter och bevisning som åberopats av parterna eller som förts in i målet genom ett domstolsföreläggande som parterna har haft tillfälle att lämna synpunkter på.

3. Domstolen ska göra en fri och oberoende prövning av bevismaterialet.

Artikel 77

Formella krav

1. Domstolens avgöranden och förelägganden ska vara motiverade och lämnas skriftligen i enlighet med rättegångsreglerna.

2. Domstolens avgöranden och förelägganden ska lämnas på rättegångsspråket.

Artikel 78

Domstolens avgöranden och skiljaktiga meningar

1. Domstolens avgöranden och förelägganden ska fattas med majoritetsbeslut i domarsitsen i enlighet med stadgan. Vid lika antal röster ska sittande ordförande ha utslagsröst.

2. Under exceptionella omständigheter kan alla domare i sitsen uttrycka en från domstolens avgörande separerad skiljaktig mening

Artikel 79

Förlikning

Parterna kan vid varje tidpunkt under förfarandet avsluta målet genom förlikning, som ska bekräftas genom ett beslut av domstolen. Ett patent kan inte upphävas eller begränsas genom en förlikning.

Artikel 80

Offentliggörande av avgöranden

Domstolen får på begäran av sökanden och på intrångsgörarens bekostnad förordna om lämpliga åtgärder för att sprida information om domstolens avgörande, innefattande att avgörandet ska anslås och publicera det helt eller delvis i offentliga medier.

Artikel 81

Förnyad prövning

1. En begäran om förnyad prövning efter ett slutligt beslut från domstolen kan undantagsvis beviljas av överinstansrätten under någon av följande omständigheter:

a) Om den part som begär förnyad prövning har upptäckt en omständighet som är av sådan art att den hade kunnat vara en avgörande faktor och denna inte var känd för den parten när avgörandet meddelades. En sådan begäran kan endast beviljas på grund av en gärning som i ett slutligt beslut från en nationell domstol utgör en brottslig handling.

b) I händelse av ett grundläggande rättegångsfel, i synnerhet i de fall där en svarande som inte inställde sig vid domstolen inte i tillräcklig tid delgavs stämningsansökan eller motsvarande handling på ett lämpligt sätt för att kunna förbereda sitt svaromål.

2. En begäran om förnyad prövning ska lämnas inom tio år från dagen för beslutet men senast två månader från tidpunkten för upptäckten av den nya omständigheten eller rättegångsfelet. En sådan framställning ska inte ha suspensiv verkan, om inte överinstansrätten beslutar något annat.

3. Om en begäran om förnyad prövning är välgrundad ska överinstansrätten ogiltigförklara hela eller delar av det avgörande som är under omprövning och därefter inleda ett nytt rättegångsförfarande och meddela ett nytt avgörande i enlighet med rättegångsreglerna.

4. Personer som använder patent som är föremål för ett avgörande under omprövning och som agerar i god tro bör tillåtas att fortsätta att använda sådana patent.

Artikel 82

Verkställighet av beslut och förelägganden

1. Domstolens beslut och förelägganden ska vara verkställbara i samtliga avtalslutande medlemsstater. Beslut om verkställighet ska bifogas domstolens beslut.

2. När det är lämpligt kan ett besluts verkställighet vara förordat med ett krav på att säkerhet ställs eller på en motsvarande garanti för att säkerställa ersättning för orsakad skada, i synnerhet i händelse av förbudsförelägganden.

3. Utan att det påverkar tillämpningen av detta avtal och stadgan ska verkställighetsförfaranden styras av lagen i den avtalsslutande medlemsstat där verkställigheten äger rum. Alla domstolens beslut ska verkställas på samma villkor som ett beslut som meddelas i den avtalsslutande medlemsstat där verkställigheten äger rum.

4. Om en part inte uppfyller villkoren i ett föreläggande av domstolen kan föreläggandet förenas med ett vite, som ska betalas till domstolen. Vitet ska stå i proportion till betydelsen av det föreläggande som ska verkställas och ska inte påverka partens rätt att begära skadestånd eller säkerhet.

DEL IV

ÖVERGÅNGSBESTÄMMELSER

Artikel 83

Övergångsordning

1. Under en övergångsperiod på sju år efter dagen för detta avtals ikraftträdande kan talan om intrång eller återkallande av ett europeiskt patent eller talan om intrång eller ogiltigförklaring av tilläggsskydd som utfärdats för en produkt som skyddas av ett europeiskt patent fortfarande väckas vid nationella domstolar eller vid andra behöriga nationella myndigheter.

2. En talan vid en nationell domstol som ännu inte har avgjorts i slutet av övergångsperioden ska inte påverkas av att perioden löper ut.

3. En innehavare av ett europeiskt patent som beviljats, och en sökande av ett sådant patent vars ansökan kommit in, i båda fallen före övergångstidens slut enligt punkt 1 och, i tillämpliga fall, punkt 5, liksom en innehavare av ett tilläggsskydd som utfärdats för en produkt som skyddas av ett europeiskt patent, ska, såvida en talan inte redan har väckts vid domstolen, får välja att undantas från domstolens exklusiva behörighet. Dessa ska i detta syfte senast en månad före övergångsperiodens slut underrätta kansliet om att de har utnyttjat detta undantag. Undantaget ska börja gälla när det förs in i registret.

4. Innehavare och sökande av europeiska patent samt innehavare av tilläggsskydd som utfärdats för produkter som skyddas av europeiska patent vilka valt att undantas från domstolens exklusiva behörighet enligt punkt 3 får när som helst välja att inte längre omfattas av undantaget, såvida inte talan redan har väckts vid en nationell domstol. De ska i så fall underrätta kansliet om detta. Återkallandet får verkan när det förs in i registret.

5. Fem år efter detta avtals ikraftträdande ska administrativa kommittén genomföra ett brett samråd med patentsystemets

användare och göra en undersökning om antalet europeiska patent och tilläggsskydd som utfärdats för produkter som skyddas av europeiska patent som fortfarande i enlighet med punkt 1 är föremål för talan om intrång eller upphävande eller ogiltigförklaring vid nationella domstolar, skälen till detta och följderna därav. Med utgångspunkt i detta samråd och ett yttrande från domstolen får administrativa kommittén besluta att förlänga övergångsperioden med högst sju år.

DEL V

SLUTBESTÄMMELSER

Artikel 84

Undertecknande, ratificering och anslutning

1. Detta avtal ska stå öppet för undertecknande för alla medlemsstater den 19 februari 2013.

2. Detta avtal ska ratificeras enligt medlemsstaternas respektive konstitutionella bestämmelser. Ratifikationsinstrumenten ska deponeras hos generalsekretariatet för Europeiska unionens råd (nedan kallat *depositarien*).

3. Varje enskild medlemsstat som har undertecknat detta avtal ska anmäla sin ratificering av avtalet till Europeiska kommissionen vid deponeringen av medlemsstatens ratificeringsinstrument i enlighet med artikel 18.3 i förordning (EU) nr 1257/2012.

4. Detta avtal ska vara öppet för anslutning för alla medlemsstater. Anslutningsinstrumenten ska deponeras hos depositarien.

Artikel 85

Depositariens uppgifter

1. Depositarien ska upprätta bestyrkta kopior av detta avtal och översända dem till regeringarna i alla signatärmedlemsstater eller till anslutande medlemsstater.

2. Depositarien ska till regeringarna i signatärmedlemsstaterna eller till de anslutande medlemsstaterna anmäla

a) alla underskrifter,

b) deponeringen av alla ratifikationsinstrument eller anslutningsinstrument,

c) dagen för detta avtals ikraftträdande.

3. Depositarien ska låta registrera detta avtal hos Förenade nationernas sekretariat.

*Artikel 86***Avtalets giltighetstid**

Detta avtal ska ha obegränsad giltighetstid.

*Artikel 87***Översyn**

1. Antingen sju år efter detta avtals ikraftträdande eller efter så fort 2 000 patentinrångsmål har avgjorts av domstolen, beroende på vilket som inträffar sist, och vid behov med regelbundna mellanrum därefter ska administrativa kommittén föra ett samråd med patentsystemets användare om hur domstolen fungerar, hur effektiv och kostnadseffektiv den är samt vilket förtroende för och vilken tilltro till domstolens beslut som patentsystemets användare har. Med utgångspunkt i detta samråd och ett yttrande från domstolen får administrativa kommittén besluta att se över detta avtal i syfte att förbättra domstolens verksamhet.

2. Den administrativa kommittén får ändra detta avtal för att anpassa det till ett internationellt fördrag om patent eller till unionslagstiftningen.

3. Ett beslut av administrativa kommittén på grundval av punkterna 1 och 2 ska inte få verkan om en avtalslutande medlemsstat inom tolv månader från dagen för beslutet förklarar, baserat på sina tillämpliga interna beslutsförfaranden, att den inte önskar vara bunden av beslutet. I sådana fall ska de avtalslutande medlemsstaterna genomföra en översynskonferens.

*Artikel 88***Avtalsspråk**

1. Detta avtal är upprättat i ett enda original på engelska, franska och tyska språken, vilka alla texter är lika giltiga.

2. De texter till detta avtal som är upprättade på andra officiella språk i avtalslutande medlemsstater än de som anges i punkt 1 ska, om de har godkänts av administrativa kommittén, anses vara officiella texter. Om det föreligger skiljaktigheter mellan de olika texterna ska de texter som avses i punkt 1 ha företräde.

*Artikel 89***Ikraftträdande**

1. Detta avtal träder i kraft den 1 januari 2014 eller den första dagen i den fjärde månaden efter det att det trettonde ratifikations- eller anslutningsinstrumentet, varav tre ska vara från de tre medlemsstaterna med det största antalet gällande europeiska patent under det år som föregick året för avtalets undertecknande, har deponerats i enlighet med artikel 84 eller den första dagen i den fjärde månaden efter dagen för ikraftträdande av ändringarna av förordning (EU) nr 1215/2012 vad gäller förhållandet mellan den förordningen och detta avtal, beroende på vilket som inträffar sist.

2. Ratificering eller anslutning efter det att detta avtal trätt i kraft får verkan den första dagen i den fjärde månaden efter det att ratifikations- eller anslutningsinstrumentet har deponerats.

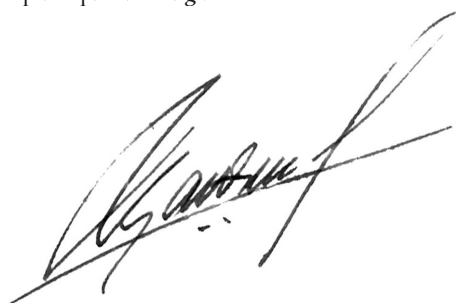
Till bevis härpå har undertecknade vederbörligen befullmäktigade undertecknat detta avtal.

Utfärdat i Bryssel den 19 februari 2013 på engelska, franska och tyska, vilka tre texter är lika giltiga, i ett enda original som ska deponeras i arkiven hos generalsekretariatet vid Europeiska unionens råd.

Voor het Koninkrijk België
Pour le Royaume de Belgique
Für das Königreich Belgien
For the Kingdom of Belgium

За Република България
Für die Republik Bulgarien
For the Republic of Bulgaria
Pour la République de Bulgarie

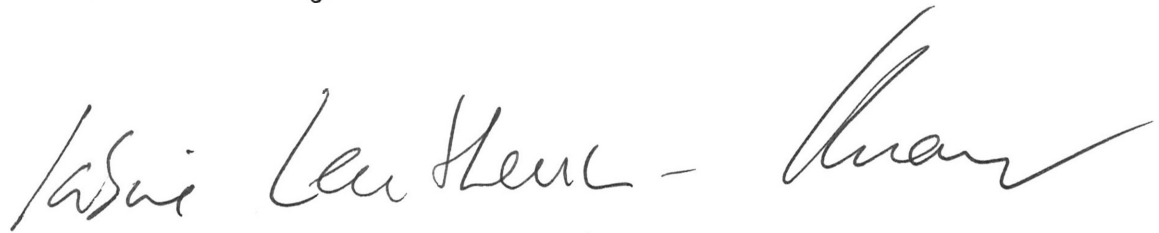
Za Českou republiku
Für die Tschechische Republik
For the Czech Republic
Pour la République tchèque

For Kongeriget Danmark
Für das Königreich Dänemark
For the Kingdom of Denmark
Pour le Royaume du Danemark

Für die Bundesrepublik Deutschland
For the Federal Republic of Germany
Pour la République fédérale d'Allemagne

Eesti Vabariigi nimel
Für die Republik Estland
For the Republic of Estonia
Pour la République d'Estonie

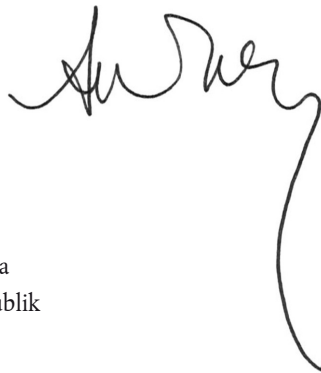
Thar cheann Na hÉireann
For Ireland
Für Irland
Pour l'Irlande

Για την Ελληνική Δημοκρατία
Für die Hellenische Republik
For the Hellenic Republic
Pour la République hellénique

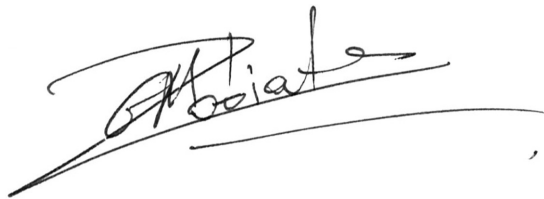
Pour la République française
Für die Französische Republik
For the French Republic

Per la Repubblica italiana
Für die Italienische Republik
For the Italian Republic
Pour la République italienne

Για την Κυπριακή Δημοκρατία
Für die Republik Zypern
For the Republic of Cyprus
Pour la République de Chypre

Latvijas Republikas vārdā –
Für die Republik Lettland
For the Republic of Latvia
Pour la République de Lettonie

Lietuvos Respublikos vardu
Für die Republik Litauen
For the Republic of Lithuania
Pour la République de Lituanie

Pour le Grand-Duché de Luxembourg
Für das Grossherzogtum Luxemburg
For the Grand Duchy of Luxembourg

A handwritten signature in black ink, consisting of a large, stylized 'L' followed by a horizontal line and a vertical stroke.

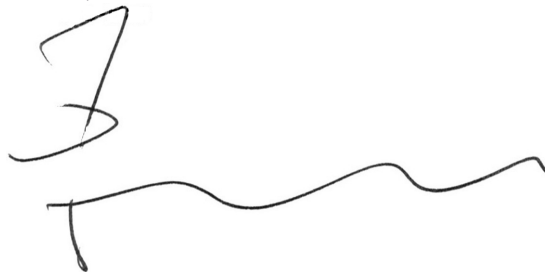
Magyarország részéről
Für Ungarn
For Hungary
Pour la Hongrie

A handwritten signature in black ink, featuring a large, flowing 'M' followed by a horizontal line and a vertical stroke.

Għal Malta
Für Malta
For Malta
Pour Malte

A handwritten signature in black ink, consisting of a large, stylized 'M' followed by a horizontal line and a vertical stroke.

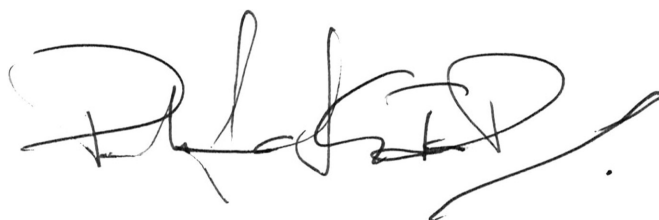
Voor het Koninkrijk der Nederlanden
Für das Königreich der Niederlande
For the Kingdom of the Netherlands
Pour le Royaume des Pays-Bas

A handwritten signature in black ink, consisting of a large, stylized 'N' followed by a horizontal line and a vertical stroke.

Für die Republik Österreich
For the Republic of Austria
Pour la République d'Autriche

Pela República Portuguesa
Für die Portugiesische Republik
For the Portuguese Republic
Pour la République portugaise

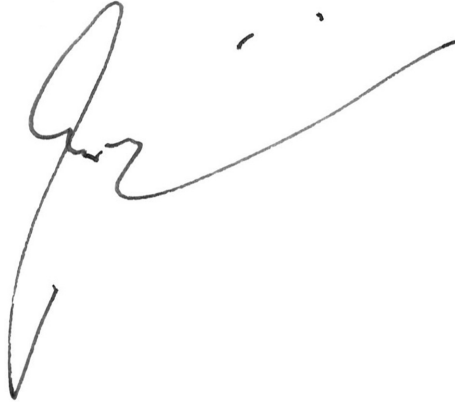
Pentru România
Für Rumänien
For Romania
Pour la Roumanie

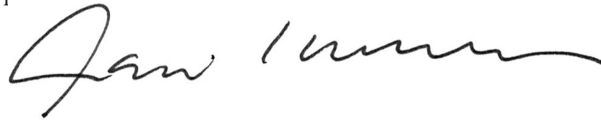
Za Republiko Slovenijo
Für die Republik Slowenien
For the Republic of Slovenia
Pour la République de Slovénie

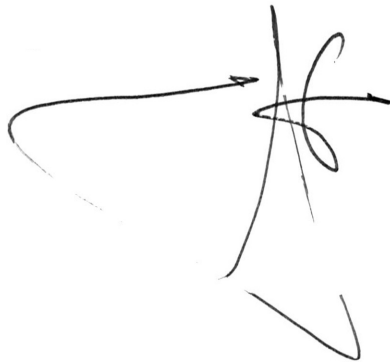
Za Slovenskú republiku
Für die Slowakische Republik
For the Slovak Republic
Pour la République slovaque

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'J. V. J.', written in a cursive style.

Suomen tasavallan puolesta
För Republiken Finland
Für die Republik Finnland
For the Republic of Finland
Pour la République de Finlande

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'J. V. J.', written in a cursive style.

För Konungariket Sverige
Für das Königreich Schweden
For the Kingdom of Sweden
Pour le Royaume de Suède

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'J. V. J.', written in a cursive style.

For the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland
Für das Vereinigte Königreich-Grossbritannien und Nordirland
Pour le Royaume-Uni-de Grande-Bretagne et d'Irlande du Nord

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'J. V. J.', written in a cursive style.

—

BILAGA I

STADGA FÖR DEN ENHETLIGA PATENTDOMSTOLEN

Artikel 1

Stadgans tillämpningsområde

Denna stadga innehåller institutionella och ekonomiska bestämmelser för den enhetliga patentdomstolen som inrättats enligt artikel 1 i avtalet.

KAPITEL I

DOMARE

Artikel 2

Personer som kan utnämnas till domare

1. Varje person som är medborgare i en avtalsslutande medlemsstat och uppfyller de villkor som anges i artikel 15 i avtalet och i denna stadga kan utnämnas till domare.
2. Domarna ska ha goda kunskaper i åtminstone ett av Europeiska patentverkets officiella språk.
3. Erfarenhet av patentlyster, som i enlighet med artikel 15.1 måste dokumenteras för att personen ska kunna utnämnas, kan inhämtas genom utbildning inom ramen för artikel 11.4 a i denna stadga.

Artikel 3

Utnämning av domare

1. Domare ska utnämnas i enlighet med förfarandet i artikel 16 i avtalet.
2. Vakanta platser ska utannonseras offentligt med angivande av de relevanta kriterier som ska uppfyllas av kandidaterna och som anges i artikel 2. Rådgivande kommittén ska avge ett yttrande om kandidaternas lämplighet att utöva ämbetet som domare vid domstolen. Yttrandet ska omfatta en förteckning över de lämpligaste kandidaterna. Förteckningen ska omfatta åtminstone dubbelt så många kandidater som det finns vakanta platser för. Administrativa kommittén får i nödvändiga fall rekommendera att en kandidat till domarämbetet ska få utbildning i patentlyster i enlighet med artikel 11.4 a innan beslut om utnämning fattas.
3. Vid utnämning av domare ska administrativa kommittén säkerställa att domstolen har en väl avvägd sammansättning och så goda juridiska och tekniska kunskaper som möjligt, med en så bred geografisk spridning som möjligt bland medborgare i de avtalsslutande medlemsstaterna.
4. Administrativa kommittén ska utnämna så många domare som behövs för att domstolen ska fungera tillfredsställande. Administrativa kommittén ska inledningsvis utnämna det nödvändiga antalet domare för att inrätta åtminstone en sats i varje avdelning i förstainstansrätten och minst två satsar i överinstansrätten.
5. Administrativa kommitténs beslut om utnämning av lagfarna domare på heltid eller deltid och tekniskt kvalificerade domare på heltid ska ange den instans vid domstolen och/eller den avdelning vid förstainstansrätten för vilken varje domare utnämns och det eller de tekniska områden för vilka en tekniskt kvalificerad domare utnämns.
6. Tekniskt kvalificerade domare på deltid ska utnämnas till domare vid domstolen och ingå i domarpoolen på grundval av specifika kvalifikationer och erfarenheter. Genom utnämningen av dessa domare vid domstolen ska det säkerställas att alla tekniska områden är täckta.

*Artikel 4***Domarnas mandatperiod**

1. Domarnas mandatperiod ska vara på sex år och löpa från och med den dag som anges i utnämningssakten. De kan utnämnas på nytt.
2. Om ingen dag är angiven ska mandatperioden löpa från och med den dag då utnämningssakten utfärdades.

*Artikel 5***Utnämning av ledamöter i rådgivande kommittén**

1. Varje avtalslutande medlemsstat ska föreslå en ledamot i rådgivande kommittén som uppfyller de krav som anges i artikel 14.2 i avtalet.
2. Ledamöterna i rådgivande kommittén ska utnämnas av administrativa kommittén, som ska agera i samförstånd.

*Artikel 6***Ed**

Domarna ska, innan ämbetet tillträds, vid ett offentligt sammanträde avlägga ed att opartiskt och samvetsgrant utöva sitt ämbete och att inte yppa vad som förekommit vid domstolens överläggningar.

*Artikel 7***Opartiskhet**

1. Omedelbart efter edgången ska domarna underteckna en förklaring i vilken de högtidligt försäkrar att såväl under som efter sin mandatperiod respektera de förpliktelser som följer av ämbetet, särskilt skyldigheten att iaktta redbarhet och visa omdöme vid mottagande av vissa uppdrag eller förmåner efter ämbets-tiden.
2. En domare får inte delta i förfarandet i ett mål där denne
 - a) har deltagit som rådgivare,
 - b) har uppträtt som part eller varit ombud för någon av parterna,
 - c) har uppmanats att uttala sig som ledamot av en domstol, tribunal, besvärsinstans, instans för skiljedom eller medling eller undersökningskommission eller i någon annan egenskap,
 - d) har personligt eller ekonomiskt intresse i målet eller i förhållande till någon av parterna, eller
 - e) har familjeband med någon av parterna eller parternas företrädare.
3. Om en domare på grund av särskilda skäl anser att han eller hon inte bör delta i avgörandet eller handläggningen av ett visst mål ska domaren underrätta överinstansrättens ordförande eller, för domare vid förstainstansrätten, förstainstansrättens ordförande om detta. Om överinstansrättens ordförande eller, för domare vid förstainstansrätten, förstainstansrättens ordförande av särskilda skäl anser att en domare inte bör delta eller yttra sig i ett visst mål ska överinstansrättens ordförande respektive förstainstansrättens ordförande skriftligen motivera detta och underrätta den berörda domaren.

4. Samtliga parter i ett mål kan på någon av de grunder som anges i punkt 2, eller när domaren på goda grunder misstänks vara partisk, invända mot att en domare deltar i förfarandet.

5. De svårigheter som kan uppstå vid tillämpningen av denna artikel ska avgöras genom beslut från presidiet i enlighet med rättegångsreglerna. Den berörda domaren ska höras men får inte delta i överläggningarna.

Artikel 8

Domarnas immunitet

1. Domarna ska åtnjuta immunitet mot rättsliga förfaranden. De ska åtnjuta immunitet även efter det att deras uppdrag har upphört vad avser åtgärder som de vidtagit i sin tjänsteutövning.

2. Presidiet får häva immuniteten.

3. När immuniteten har hävts och straffrättsliga förfaranden vidtas mot en domare ska denne ställas inför rätta i någon av de avtalsslutande medlemsstaterna vid den domstol som är behörig att döma ledamöter av de högsta nationella domstolarna.

4. Protokollet om Europeiska unionens immunitet och privilegier ska vara tillämpligt på domarna vid domstolen utan att det påverkar tillämpningen av bestämmelserna om domarnas immunitet mot rättsliga förfaranden i enlighet med denna stadga.

Artikel 9

Ämbetets upphörande

1. En domares ämbete ska, frånsett vid ny tillsättningar efter det att mandatperioden löpt ut i enlighet med artikel 4 eller vid dödsfall, upphöra genom att domaren avgår.

2. När en domare avgår ska avgångsskrivelsen ställas till överinstansrättens ordförande eller, för domare vid förstainstansrätten, förstainstansrättens ordförande för vidare befordran till ordföranden i administrativa kommittén.

3. Utom i de fall som avses i artikel 10 ska domaren kvarstå i ämbetet till dess domarens efterträdare har tillträtt.

4. Vakanser ska fyllas genom utnämning av en ny domare för återstoden av företrädarens mandatperiod.

Artikel 10

Entledigande från ämbetet

1. En domare får endast skiljas från sitt ämbete eller berövas andra förmåner om presidiet beslutar att domaren inte längre uppfyller de förutsättningar som krävs eller fullgör de skyldigheter som följer av ämbetet. Den berörda domaren ska höras men får inte delta i överläggningarna.

2. Domstolens kanslichef ska underrätta administrativa kommitténs ordförande om detta beslut.

3. Om beslutet innebär att en domare skiljs från sitt ämbete ska anmälan leda till att platsen blir vakant.

Artikel 11

Utbildning

1. Lämplig och regelbunden utbildning ska tillhandahållas för domarna inom de utbildningsarrangemang som ska inrättas i enlighet med artikel 19 i avtalet. Presidiet ska anta utbildningsföreskrifter som garanterar tillämpning av och övergripande konsekvens i utbildningsarrangemangen.

2. Utbildningsarrangemangen ska tillhandahålla en plattform för utbyte av sakkunskap och ett forum för diskussion, särskilt genom

- a) organiserande av kurser, konferenser, seminarier, workshoppar och symposier,
- b) samarbete med internationella organisationer och utbildningsinstitut på området immaterialrätt, och
- c) främjande av och stöd till ytterligare yrkesutbildning.

3. Det ska upprättas ett årligt arbetsprogram och utbildningsriktlinjer, som ska inbegripa en årlig utbildningsplan för varje domare, där vederbörandes utbildningsbehov i enlighet med utbildningsföreskrifterna fastställs.

4. Utbildningsarrangemangen ska dessutom

- a) säkerställa lämplig utbildning för kandidater till domarämbetet och nyutnämnda domare vid domstolen,
- b) ge stöd till projekt som syftar till att underlätta samarbetet mellan företrädare, patentombud och domstolen.

Artikel 12

Lön

Administrativa kommittén ska fastställa lönen för överinstansrättens ordförande, förstainstansrättens ordförande, domarna, kanslichefen, den biträdande kanslichefen och personalen.

KAPITEL II

ORGANISATORISKA BESTÄMMELSER

AVSNITT 1

Gemensamma bestämmelser

Artikel 13

Överinstansrättens ordförande

1. Överinstansrättens domare ska bland sig välja överinstansrättens ordförande för en mandatperiod på tre år. Överinstansrättens ordförande kan återväljas två gånger.

2. Valet av överinstansrättens ordförande ska ske genom sluten omröstning. En domare som får absolut majoritet ska anses vald. Om ingen domare får absolut majoritet ska en andra omröstning hållas och den domare som därvid får flest röster ska anses vald.

3. Överinstansrättens ordförande ska leda överinstansrättens juridiska verksamhet och administration och fungera som ordförande när överinstansrätten sammanträder i plenum.

4. Om ämbetet som ordförande i överinstansrätten blir vakant före mandatperiodens utgång ska en efterträdare väljas för återstoden av mandatperioden.

Artikel 14

Förstainstansrättens ordförande

1. Samtliga heltidsanställda domare i förstainstansrätten ska bland sig välja förstainstansrättens ordförande för en mandatperiod på tre år. Förstainstansrättens ordförande kan återväljas två gånger.

2. Förstainstansrättens första ordförande ska vara medborgare i den avtalsslutande medlemsstat där sätet för den centrala avdelningen är beläget.
3. Förstainstansrättens ordförande ska leda förstainstansrättens juridiska verksamhet och administration.
4. Artikel 13.2 och 13.4 ska med nödvändiga ändringar tillämpas på förstainstansrättens ordförande.

Artikel 15

Presidiet

1. Presidiet ska bestå av överinstansrättens ordförande, som ska fungera som presidiets ordförande, förstainstansrättens ordförande, två domare från överinstansrätten utsedda bland dem, tre heltidsanställda domare från förstainstansrätten utsedda bland dem samt kanslichefen som ledamot utan rösträtt.
2. Presidiet ska utföra sina uppgifter i enlighet med denna stadga. Presidiet kan, utan att det påverkar dess eget ansvar, delegera vissa uppgifter till någon av sina ledamöter.
3. Presidiet ska ansvara för ledningen av domstolens verksamhet och ska särskilt
 - a) utarbeta förslag till ändring av domstolens rättegångsregler i enlighet med artikel 41 i avtalet och förslag angående domstolens finansiella bestämmelser,
 - b) upprätta domstolens årliga budget, årsredovisning och årsrapport och lägga fram dem för budgetkommittén,
 - c) fastställa riktlinjer för utbildningsprogrammet för domare och övervaka dess genomförande,
 - d) fatta beslut om utnämning och entledigande av kanslichefen och biträdande kanslichefen,
 - e) fastställa regler för kansliet, inklusive dess underavdelningar,
 - f) avge yttranden i enlighet med artikel 83.5 i avtalet.
4. De beslut av presidiet som avses i artiklarna 7, 8, 10 och 22 ska fattas utan kanslichefens deltagande.
5. Presidiet kan endast fatta giltiga beslut om samtliga ledamöter är närvarande eller vederbörligen företrädna. Beslut ska fattas med en majoritet av rösterna.

Artikel 16

Personal

1. Domstolens tjänstemän och övriga personal ska ha till uppgift att biträda överinstansrättens ordförande, förstainstansrättens ordförande, domarna och kanslichefen. De ska vara ansvariga gentemot kanslichefen under ledning av överinstansrättens ordförande och förstainstansrättens ordförande.
2. Administrativa kommittén ska med kvalificerad majoritet fastställa tjänsteföreskrifter för tjänstemän och andra anställda vid domstolen.

Artikel 17

Semesterperioder

1. Överinstansrättens ordförande ska efter samråd med presidiet fastställa semesterperiodernas längd och reglerna för iakttagande av officiella helgdagar.

2. Under semesterperioderna får de arbetsuppgifter som överinstansrättens ordförande och förstainstansrättens ordförande har utföras av de domare som utsetts av respektive ordförande. I brådskande fall får överinstansrättens ordförande sammankalla domarna.
3. Överinstansrättens ordförande eller förstainstansrättens ordförande får när det finns skäl till det bevilja domare vid överinstansrätten respektive vid förstainstansrätten tjänstledighet.

AVSNITT 2

Förstainstansrätten

Artikel 18

Inrättande och nedläggning av en lokal eller regional avdelning

1. En begäran av en eller flera avtalslutande medlemsstater om inrättande av en lokal eller regional avdelning ska ställas till administrativa kommitténs ordförande. I begäran ska anges säte för den lokala eller regionala avdelningen.
2. I administrativa kommitténs beslut om inrättande av en lokal eller regional avdelning, som ska vara offentligt, ska antalet domare för den berörda avdelningen anges.
3. Administrativa kommittén ska besluta om nedläggning av en regional eller lokal avdelning på begäran av den eller de avtalslutande medlemsstater som står som värd för den lokala avdelningen eller de avtalslutande medlemsstater som medverkar i den regionala avdelningen. I beslut om nedläggning av en lokal eller regional avdelning ska anges den dag efter vilken inga nya mål kan anhängiggöras vid avdelningen och den dag då avdelningen ska upphöra att existera.
4. Från och med den dag då en lokal eller regional avdelning upphör att existera ska de domare som tilldelats den lokala eller regionala avdelningen i stället tilldelas den centrala avdelningen, och anhängiggjorda mål vid den lokala eller regionala avdelningen samt kansliets underavdelning och alla dess handlingar överförs till den centrala avdelningen.

Artikel 19

Sitsar

1. Tilldelning av domare och av mål till sitsar inom en avdelning ska styras av rättegångsreglerna. En domare i sitsen ska utses till sittande ordförande, i enlighet med rättegångsreglerna.
2. Sitsen kan i enlighet med rättegångsreglerna delegera vissa uppgifter till en eller flera av sina domare.
3. För varje avdelning får en domare utses i enlighet med rättegångsreglerna att pröva brådskande mål.
4. I de fall då en enda domare prövar ett mål i enlighet med artikel 8.7 i avtalet eller en för detta särskilt utsedd domare prövar ett brådskande mål i enlighet med punkt 3 i den här artikeln ska den domaren utföra sitsens samtliga uppgifter.
5. En domare vid sitsen ska fungera som referent i enlighet med rättegångsreglerna.

Artikel 20

Domarpool

1. En förteckning med namnen på de domare som ingår i poolen ska upprättas av kanslichefen. För varje domare ska förteckningen minst ange domarens språkkompetens, dennes tekniska område och dennes erfarenhet samt de mål domaren tidigare handlagt.

2. I en begäran riktad till förstainstansrättens ordförande om att utse en domare ur domarpoolen ska i synnerhet anges vad målet handlar om, det av Europeiska patentverkets officiella språk som används av sitsens domare, rättegångsspråket och det teknikområde som krävs.

AVSNITT 3

Överinstansrätten

Artikel 21

Sitsar

1. Överföring av domare och tilldelning av mål ska styras av rättegångsreglerna. En domare i sitsen ska utses till sittande ordförande, i enlighet med rättegångsreglerna.
2. När ett mål är av exceptionell betydelse, och särskilt när domstolens beslut kan ha inverkan på enhetligheten och konsekvensen i domstolens rättspraxis, kan överinstansrätten på förslag av sittande ordförande besluta att hänskjuta målet till domstolen i plenum.
3. Sitsen kan i enlighet med rättegångsreglerna delegera vissa uppgifter till en eller flera av sina domare.
4. En domare vid sitsen ska fungera som referent i enlighet med rättegångsreglerna.

AVSNITT 4

Kansliet

Artikel 22

Utnämning till och entledigande från posten som kanslichef

1. Presidiet ska utnämna domstolens kanslichef för en mandatperiod på sex år. Kanslichefen kan utnännas på nytt.
2. Överinstansrättens ordförande ska två veckor före utsatt tidpunkt för utnämning av kanslichefen underrätta presidiet om inkomna ansökningar.
3. Innan kanslichefen tillträder sitt ämbete ska denne avlägga ed inför presidiet om att utöva kanslichefens ämbete på ett opartiskt och samvetsgrant sätt.
4. Kanslichefen kan endast entledigas från sin post om kanslichefen inte längre fullgör de skyldigheter som följer av uppdraget. Presidiet ska fatta sitt beslut efter att ha hört kanslichefen.
5. Om kanslichefens ämbete blir ledigt före mandatperiodens slut, ska domstolen utnämna en ny kanslichef för en mandatperiod på sex år.
6. Om kanslichefen är frånvarande eller förhindrad att närvara eller ämbetet är vakant, ska överinstansrättens ordförande efter att ha hört presidiet utse en medlem av domstolens personal att sköta kanslichefens uppgifter.

Artikel 23

Kanslichefens uppgifter

1. Kanslichefen ska biträda domstolen, överinstansrättens ordförande, förstainstansrättens ordförande och domarna i deras tjänsteutövning. Kanslichefen ska ansvara för kansliets organisation och verksamhet under ledning av överinstansrättens ordförande.

2. Kanslichefen ska särskilt ansvara för att
 - a) föra register som ska omfatta samtliga mål vid domstolen,
 - b) föra och handha de förteckningar som upprättas i enlighet med artiklarna 18, 48.3 och 57.2 i avtalet,
 - c) föra och offentliggöra en förteckning över underrättelser om och återkallande av valda undantag i enlighet med artikel 83 i avtalet,
 - d) offentliggöra domstolens avgöranden, med förbehåll för skydd av konfidentiell information,
 - e) offentliggöra årsrapporter med statistiska uppgifter, och
 - f) säkerställa att Europeiska patentverket underrättas om informationen om undantag i enlighet med artikel 83 i avtalet.

Artikel 24

Registerföring

1. Detaljerade regler för hur domstolens register ska föras ska fastställas i reglerna för kansliet, vilka ska antas av presidiet.
2. Regler för tillgång till kanslihandlingar ska anges i rättegångsreglerna.

Artikel 25

Underavdelningar till kansliet och biträdande kanslichef

1. En biträdande kanslichef ska utnämnas av presidiet för en mandatperiod på sex år. Den biträdande kanslichefen kan utnämnas på nytt.
2. Artikel 22.2–22.6 ska tillämpas med nödvändiga ändringar.
3. Den biträdande kanslichefen ska ansvara för organisation och verksamhet vid kansliets underavdelningar under ledning av kanslichefen och förstainstansrättens ordförande. Den biträdande kanslichefens uppgifter ska särskilt bestå i att
 - a) föra register över samtliga mål vid förstainstansrätten,
 - b) lämna information till kansliet om varje mål vid förstainstansrätten.
4. Den biträdande kanslichefen ska också bistå avdelningarna i förstainstansrätten med administrativt stöd och sekreterartjänster.

KAPITEL III

FINANSIELLA BESTÄMMELSER

Artikel 26

Budget

1. Budgeten ska antas av budgetkommittén på förslag av presidiet. Den ska upprättas i enlighet med de vedertagna redovisningsprinciper som fastställs i de finansiella bestämmelser som fastställts i enlighet med artikel 33.
2. Inom budgeten kan presidiet i enlighet med de finansiella bestämmelserna överföra medel mellan de olika rubrikerna och underrubrikerna.

3. Kanslichefen ska ansvara för genomförandet av budgeten i enlighet med de finansiella bestämmelserna.
4. Kanslichefen ska årligen lämna en redogörelse över det föregående årets redovisning avseende genomförandet av budgeten och denna redogörelse ska godkännas av presidiet.

Artikel 27

Godkännande av utgifter

1. De utgifter som tas upp i budgeten ska godkännas för en redovisningsperiod, om de finansiella bestämmelserna inte föreskriver något annat.
2. I enlighet med de finansiella bestämmelserna får alla icke utnyttjade anslag, med undantag för personalkostnader, föras över i slutet av redovisningsperioden, men endast fram till utgången av den följande redovisningsperioden.
3. Anslag ska tas upp under olika rubriker med beaktande av utgiftens typ och syfte och i den mån det behövs delas upp i enlighet med de finansiella bestämmelserna.

Artikel 28

Anslag för oförutsedda utgifter

1. Domstolens budget får innehålla anslag för oförutsedda utgifter.
2. Domstolen får utnyttja dessa anslag endast efter förhandsgodkännande från budgetkommittén.

Artikel 29

Redovisningsperiod

Redovisningsperioden ska börja den 1 januari och sluta den 31 december.

Artikel 30

Budgetprocess

Presidiet ska för budgetkommittén lägga fram ett förslag till domstolens budget senast den dag som föreskrivs i de finansiella bestämmelserna.

Artikel 31

Preliminär budget

1. Om budgetkommittén inte har antagit budgeten vid redovisningsperiodens början får utgifterna betalas ut för en månad i taget per rubrik eller annan avdelning i budgeten i enlighet med de finansiella bestämmelserna, upp till en tolfedel av anslagen i budgeten för den föregående redovisningsperioden, under förutsättning att de anslag som presidiet på så sätt disponerar inte överstiger en tolfedel av anslagen i budgetförslaget.
2. Budgetkommittén får godkänna utgifter som överstiger en tolfedel av budgetanslagen för den föregående redovisningsperioden, under förutsättning att övriga bestämmelser i punkt 1 iakttas.

Artikel 32

Revision av räkenskaper

1. Domstolens årsredovisning ska granskas av oberoende revisorer. Revisorerna ska utnämnas och vid behov entledigas av budgetkommittén.

2. Revisionen, som ska grunda sig på yrkesmässiga revisionsstandarder och om nödvändigt äga rum på plats, ska fastställa att budgeten har genomförts på ett lagligt och korrekt sätt och att domstolens ekonomiska förvaltning har skötts i enlighet med principerna om sparsamhet och sund ekonomisk förvaltning. Revisorerna ska efter utgången av varje redovisningsperiod upprätta en rapport, som ska innehålla ett undertecknat revisionsuttalande.

3. Presidiet ska för budgetkommittén lägga fram domstolens årsredovisning och en redogörelse om genomförandet av den årliga budgeten under den föregående redovisningsperioden, tillsammans med revisorernas rapport.

4. Budgetkommittén ska godkänna årsredovisningen och revisorernas rapport och bevilja presidiet ansvarsfrihet för genomförandet av budgeten.

Artikel 33

Finansiella regler

1. De finansiella reglerna ska antas av administrativa kommittén. De ska ändras av administrativa kommittén på förslag av domstolen.

2. De finansiella reglerna ska särskilt fastställa

a) bestämmelser som avser upprättande och genomförande av budgeten samt redovisning och revision av räkenskaperna,

b) metod och förfarande genom vilka betalningar och bidrag, inklusive de första finansiella bidrag som föreskrivs i artikel 37 i avtalet, ska göras tillgängliga för domstolen,

c) bestämmelser om ansvar för de tjänstemän som godkänner utgifter och sköter redovisningen och arrangemang för tillsyn av dem, och

d) de goda redovisningsseder som ska ligga till grund för budgeten och årsredovisningen.

KAPITEL IV

PROCESSUELLA BESTÄMMELSER

Artikel 34

Överläggningar under sekretess

Domstolens överläggningar ska vara och förbli hemliga.

Artikel 35

Avgöranden

1. När en sitys sammanträder i en sammansättning med ett jämt antal domare ska domstolens avgöranden tas med en majoritet av sitys medlemmar. Vid lika antal avgivna röster ska den sittande ordföranden ha utslagsröst.

2. Om en domare i en sitys är förhindrad att närvara får en domare i en annan sitys tillkallas att delta i överläggningarna i enlighet med rättegångsreglerna.

3. I de fall denna stadga föreskriver att överinstansrätten ska fatta ett beslut i plenum, ska ett sådant beslut vara giltigt endast om det tas med minst 3/4 av antalet domare i plenum.

4. Domstolens avgöranden ska innehålla namnen på de domare som har beslutat i målet.
5. Domstolens avgöranden ska vara undertecknade av de domare som har beslutat i målet, av kanslichefen när det gäller beslut vid överinstansrätten och av den biträdande kanslichefen när det gäller beslut vid förstainstansrätten. De ska avkunnas inför öppna dörrar.

Artikel 36

Skiljaktiga meningar

En domare i en sats kan i enlighet med artikel 78 i avtalet separat uttrycka en skiljaktig mening, som ska vara motiverad, lämnas skriftligen och vara undertecknad av den domare som uttrycker den skiljaktiga meningen.

Artikel 37

Tredskodom

1. Avgörandet får på begäran av en part i en talan ske som tredskodom i enlighet med rättegångsreglerna i de fall där den andra parten, efter att ha delgetts en stämningsansökan eller en motsvarande handling, antingen inte inkommer med ett skriftligt svaromål eller inte inställer sig vid den muntliga förhandlingen. Ansökan om återvinning får föras inom en månad efter delgivningen av den part mot vilken tredskodomen meddelats.
2. En ansökan om återvinning ska inte medföra anstånd med verkställighet av tredskodomen, om inte domstolen beslutar något annat.

Artikel 38

Frågor som hänskjuts till Europeiska unionens domstol

1. De förfaranden för begäran om förhandsavgörande inom Europeiska unionen som fastställts av Europeiska unionens domstol ska gälla.
 2. När förstainstansrätten eller överinstansrätten har beslutat att till Europeiska unionens domstol hänskjuta en fråga om tolkning av fördraget om Europeiska unionen eller fördraget om Europeiska unionens funktionssätt eller om giltigheten eller tolkningen av rättsakter från Europeiska unionens institutioner ska den utfärda en vilandeförklaring.
-

BILAGA II

FÖRDELNING AV MÅL INOM DEN CENTRALA AVDELNINGEN ⁽¹⁾

Avdelningen i LONDON	Sätet i PARIS	Avdelningen i MÜNCHEN
A. Mänskliga förnödenheter	Ordförandens kansli B. Förfaranden, transporter	F. Mekanik, belysning, uppvärmning, vapen, sprängning
C. Kemi, metallurgi	D. Textil, papper E. Bygg- och anläggningsteknik G. Fysik H. Elektroteknik	

⁽¹⁾ De 8 sektionerna (A–H) för klassning baseras på internationella patentklassificeringssystemet från Världspannsorganisationen för den intellektuella äganderätten (<http://www.wipo.int/classifications/ipc/en>).